

1. Úvod Páně

(Přijato od Pána Jakobem Lorberem 27. července 1847.)

Bratr A. rád by věděl, jak vypadá přechod ze života hmotného do života duchovního aneb do tak zvaného života záhrobního.

Ó, tento přechod lze velmi snadno a zcela přirozeně popsat.

Pohleď, jaký rozdíl dělá voda, padne-li do ní člověk významný anebo chudý, nepovšimnutý? Slyš, oba se zcela stejným způsobem utopí! Anebo, jaký rozdíl dělá oheň? Slyš, stráví císaře tak dobře jako žebráka!

A spadne-li současně s věže žebrák, ministr anebo císař, zabije se tímto prudkým pádem jeden tak dobře jako druhý.

A jaký rozdíl činí hrob mezi velkým a malým, mezi bohatým a chudým, mezi krásným a ošklivým nebo mezi mladým a starým? Hle, zcela žádný! Vše zetlí a stane se mrchovištěm červů a konečně nejnicotnějším prachem.

Jako se však daří tělu v říši tak zvaných sil přírodních, právě tak se také daří duši v říši duchovní. Byla-li tato duše na světě žebrákem či císařem, to je v říši duchovní úplně jedno. Tam se nedělá s nikým výjimka, aby se domýšlivosti nikoho nedostávalo potravy, aby **velký** nebyl zaslepován svou velikostí, **chudý** svým nárokem na říši nebeskou - ježto na světě mnoho nouze vytrpěla **zbožný** svou „zásluhou o říši nebeskou“. Jak bylo však častěji řečeno, tam, - rozuměj dobře, **tam** - neplatí již nic jiného nežli pouze jen

čistá láska.

Vše ostatní jest však jako do moře hozené kameny, z nichž do věčného, zapáchajícího bahna zapadne diamant právě tak, jako nejobyčejnější pískovec! O sobě zůstávají ovšem tím, čím jsou a čím byly mimo moře; ale osud obou je stejný, nanejvýš a tím rozdílem, že se pískovec k novému životu dříve rozpadá, nežli - diamant!

Tak jest tomu také na onom světě, jak se šlechtou tohoto světa - je-li tato jen pouhou šlechtou rodovou a nikoliv zároveň skutečnou šlechtou srdce -, tak i s nepatrnými tohoto světa; v bahně moře neúprosné věčnosti budou si ve své domýšlivosti ještě dlouho připadatí tím, čím byli na tomto světě. Císař se tam bude považovati ještě za císaře, žebrák - s nárokem na odplatu - za žebráka; nicméně však tam, v oné velké skutečnosti, budou oba v bahně moře věčnosti sdíletí pospolu týž osud. Jenže chudý se spíše asi vykvasí nežli císař nebo jiný velikán světa, a proto se také jeho bytost spíše naplní opravdovými nejvnitřnějšími bublinkami pokory, které ho pak vytáhnou z bahna a vynesou k věčnému světlu a životu.

Podle tohoto vzoru, neboli podle tohoto základního pravidla, můžete přesně posouditi vstup každého člověka na onen svět. Přidržujte se proto

lásky,

abyste jednou nebyli účastni tohoto všeobecného osudu!

Amen! Amen! Amen!

2. Přejít veleslavného muže

(Přijato od Pána Jakobem Lorberem 28. července 1847.)

Přistupme k loži nemocného „velkého, nanejvýš slavného“ muže tohoto světa - a to několik hodin před vstoupením do věčnosti - a pozorujme jeho chování na tomto světě a jeho vstup na onen svět a kterak se tu tyto dva světy setkávají a navzájem v sebe jediným okamžikem přecházejí, a tu se vám ukáže ihned nad slunce jasněji, kterak ono předcházející základní pravidlo znázornilo úplně a pravdivě tuto skutečnost.

Hleďte, činy a jednání tohoto člověka na tomto světě byly takového druhu a konány na takovém místě, z něhož zpravidla rozumující ohlas prolétl jako syčící meteor celou zemí, takže upoutaly na sebe zraky všech lidí a následkem tohoto mocného ohlasu byly na všech místech země slyšeny a co nejživěji příznivě i nepříznivě přetřásány a popisovány, a to na tolika papíře, že by se jím celá Evropa pokryla. A tento velký muž, tento filantrop (to jest lidumil; vyd. orig.), tento ohnivý obhájce politických a církevních zájmů svého národa, leží nyní bezvládně na svém lůžku pln zoufalství a bázně před blížící se poslední hodinou, nemaje již té nejmenší naděje, že by jí unikl.

V jakémisi temném, bolestném zmatku vidí - on, skrytý atheista - hned věčné zničení svého bytí, hned zase cítí domnělé bolesti rozkladu, proto si také svou poslední vůli vyměňuje balzamování a, aby se v hrobě nikdy neprobudil, musí srdce a vnitřnosti býti od těla odděleny, a aby těmto odděleným částem nebyla hrozně dlouhá chvíle, musí býti uloženy na místech, která jsou lidmi hojně navštěvována.

Ale do těchto zdrcujících myšlenek mísí se také katolicismus se svými ostrými hrozbami peklem, jimž se tento muž, ovšem ve svém nitru, smával, dokud se domníval, že bude žít ještě sto let, ale nyní se vrací jako lehce rozprchlí běsové a trýzní hrozně mysl našeho umírajícího, která je si vědoma tak mnohé viny a kterou nemohou uchlácholiti ani přijímání, ani poslední pomazání, ani nepřetržitě modlitby, ani mnohé mše a mocné zvonů zvonění. Jen stále děsněji a stále věcněji vidí jeho duše vyšlehovati plamen z bahniště.

Tu prchá všechna jeho dřívější mužnost a veta je po vši jeho filosofii, a jeho pukající srdce klesá již do temnější a temnější noci smrti a duše, nejvyšší úzkostí stísněná, hledá ještě v posledních obdobích dechu jiskérku útěchy v odumírajících již záhybech srdce, které kdysi mělo tolik pozemské statečnosti; ale je tu všude prázdno a místo útěchy zeje jí všude vstříc buď věčné zničení anebo peklo se všemi svými hrůzami!

Tak to tedy vypadá **na tomto světě**; a nyní pohlédněme na okamžik do **onoho světa**.

Hle, tu stojí tři zahalení andělé u obdobně vypadajícího lůžka našeho umírajícího, pozorující upřeně našeho muže.

I praví anděl A. k andělu B.: „Bratře! Já myslím, že pozemsky je to s ním již u konce! Na tomto trní se pozemsky jistě nikdy hrozny neobjeví! Hle, jak se jeho duše krčí a svíjí a žádného východiska nenachází a jak v ní ubohý duch přežalostně vypadá.

Proto vlož ruku do ztuhlých již vnitřností a vyproš' tuto žalostně bédnou duši z její noci a já na ni ve jménu Páně dechnu a probudím ji pro tento svět, a ty, bratře C., ved' ji pak po cestách Páně k jejímu místu určení podle svobody její lásky! - Staniž se!"

Nyní vloží anděl B. ruku do vnitřností našeho muže a praví: „Ve jménu Páně se probud' a buď svoboděn, bratře, podle své lásky; staniž se!"

Tu klesá smrtelná schrána v prach, na onom světě se však zvedá slepá duše!

Ale anděl A. přistupuje a praví: „Bratře, proč jsi slepý? "A znovuprobuzený praví: „Jsem slepý; učiňte mne vidoucím, nakolik můžete, abych zvěděl, co se tu se mnou stalo, že mne pojednou bolesti opustily!"

Poté dechne A. na oči probuzeného a probuzený je otevře a rozhlíží se pln úžasu kolem sebe a nevidí nikoho mimo anděla C. a táže se ho: „Kdo jsi a kde jsem a co se, se mnou stalo?" .

Anděl: „Já jsem poslem Boha, Pána Ježíše Krista, určeným vésti tě - chceš-li - po cestách Páně; tys však nyní na věky tělesně zemřel pro vnější svět hmotný a jsi nyní ve světě duchovním.

Zde máš dvě cesty volné: cestu k Pánu do nebe anebo cestu k panství pekelnému! Záleží jen na tobě, kudy chceš kráčet; neboť hle, zde jsi úplně svoboděn a můžeš činit, co chceš!

Chceš-li se dáti mnou vésti a mne následovati, učiníš dobře, chceš-li však raději sám sebe určovati, je ti též volno. Ale věz to, že zde jest jen Jeden Bůh, Jeden Pán a Jeden Soudce a tím jest Ježíš, Onen na světě Ukřižovaný! Jedině Jeho se přidržuj a dojdeš opravdového světla a života; vše ostatní však bude klamem a zdáním tvé vlastní fantasie, v níž nyní žiješ a toto ode mne slyšíš!

„Nato praví probuzený: "To je zcela nová nauka a jest proti nauce Říma, tedy kacířstvím. A ty, který mně ji chceš zde, na osamělém místě, vnutiti, zdáš se býti spíše vyslancem pekla nežli nebe; proto se vzdal ode mne a po druhé mne nepokoušej!"

A anděl C. praví: „Dobrá, tvá svoboda mne zprošťuje ve Jménu Pána Ježíše mých starostí o tebe; proto budiž ti **tvé** světlo; staň se!" Poté zmizí anděl C. a znovuprobuzený vstupuje do své přirozené sféry a jest tak jako mezi svými známými na světě a sotva si už vzpomíná, co se tu s ním stalo, a žije nyní (ovšem v preludech) jako žil na světě ¹ a koná dále to, co konal na světě, a nestará se mnoho ani o nebe, ani o peklo a ještě méně o Mne, Pána; neboť to vše jsou mu tři nejisté směřnosti, podobné vidinám ve snu a každý, kdo ho na ně připomíná, jest z jeho společnosti vykázán.

Hle, z tohoto prvního příkladu můžete už nyní seznati, do jaké vody nyní náš velký, slavný muž zapadl, t. j. jako každý, - do své vlastní vody života.

Další příklady tuto věc ještě jasněji osvětlí.

3. Odchod učence z tohoto a vstup do onoho světa

(Přijato od Pána Jakobem Lorberem 2. srpna 1847.)

Přistupme k loži nemocného učence, pro jehož pozemské zachování života - jak říkáváte - „nenarostla už žádná bylinka“, a pozorujme tohoto druhého slavného muže, jak se mu daří v posledních hodinách ještě na tomto světě, jak se probouzí na onom světě a jaký směr mu dává jeho láska!

Muž, kterého budeme nyní pozorovati, byl na tomto světě filosofem a zároveň astronomem, jak říkáváte „in optima forma“ (to jest v nejlepší podobě; vyd. orig.).

Tento muž při své velké horlivosti ve třídění a vypočítávání hvězd dosáhl věku sedmdesáti a několika let, ale při jednom vytrvalém okukování hvězd za velmi studeného zimního večera se: nachladil tak, že ho našli téměř ztuhlého u jeho dalekohledu, odkud byl pak ihned svými přáteli přenesen do svého vyhřátého příbytku a okamžitě co nejlépe ošetřen, takže byl v několika hodinách opět natolik k sobě přiveden, že mohl svým přátelům oznámiti svou poslední vůli, která zněla takto:

„Ve jménu nevyzpytatelného Božství! Jelikož se nemůže věděti, jak dlouho nezbadatelným osudem bude člověku tento bídný život ještě ponechán, a také se neví, jaké náhrady se mu za to dostane, jest mou vůlí, abyste, milí přátelé, - v případě mého úmrtí - předně uchránili mou mrtvolu balzamováním před rozkladem a abyste ji v dobře uzavřené měděné rakvi uložili do hrobky, kde už více mých velectěných kolegů odpočívá a jaksí mne očekává.

Vnitřnosti však, které prvně podléhají hnilobě, dejte do lihu do urny na vnitřnosti a uložte je do mého musea na místo, které padne každému ihned do oka, abych žil dále aspoň ve vzpomínce lidí, když už není pomýšlení na žádný druhý další život po smrti těla!

Co se týče mého jmění, víte beztoho, milí přátelé, že učenec na tomto světě má zřídka více, nežli čeho potřebuje pro své denní duchovní a fysické výdaje, a jak tomu bývalo vždy, tak je tomu také nyní i se mnou. Nikdy jsem peněžitého majetku neměl a proto také nějakého takového majetku nemohu zanechat; zpenězte však brzo po mém odchodu zanechané cené papíry a opatřete za ně to, co jsem hned na počátku přikázal.

¹ Ve snovém stavu duchovního spánku (viz č. 23. naší sbírky).

Mým třem dosud žijícím dětem, které jsou všechny dobře zaopatřeny, podejte zprávu, až mne již nebude, a nejstaršího syna, mého miláčka, který si zvolil můj obor, ustanovuji dědicem všech svých knih a spisů a ať co nejdříve vydá tiskem ony mé spisy, které ještě nejsou vydány.

Tím končím svou vůli pro krásný hvězdný svět, kterého budoucně nikdy neuzřím, aniž budu vypočítávati!

Ach, jak ubohým tvorem je ten člověk, plný vznešených idejí a nadpozemských nadějí, dokud ještě zdrav na zemi kráčí; ale na pokraji hrobu zmizí všechny jako sny a vzdušné zámky dítěte a na jejich místo nastoupí smutná skutečnost, smrt, poslední to okamžik našeho bytí a s ní ničení, které mezí nemá!

Ó, přátelé! Těžká, strašná jest myšlenka od „bytí k "nebytí pro toho, kdo - jako nyní já - stojí na pokraji hrobu! Mé nitro volá ke mně: „Ty zemřeš, ty zemřeš; už jen několik minut a nad celou tvou bytostí snese se černá noc věčného zániku!" Ó, přátelé, toto zvolání jest strašné pro toho, kdo stojí na pokraji hrobu, zíraje jedním okem ještě na milé, krásné hvězdy a druhým do věčné mrtvé noci, v níž popelem zetleliny neprovívá žádná idea, žádné vědomí, žádná vzpomínka!

Kam, kam bude tento prach zavát za tisíc let? Která vichřice jej z hrobu vymete a která mořská vlna, aneb který jiný nový hrob jej pak opět pohltí?

Ó, přátelé! Těžká, strašná jest myšlenka od „bytí" k "nebytí" Dejte mně nějakou útěchu k zmírnění mé velké úzkosti! Dejte mně nejlepšího vína - a mnoho, abych se ještě jednou občerstvil a opojil a mohl snadněji očekávati onu hroznou smrt!

Ó, ty strašná smrti, největší potupo vznešeného ducha lidského, jenž vytvořil tolik nádherného a učinil objevy, které mu slouží k té největší cti! Tento duch musí nyní zemřít; největší potupa je mu odměnou: smrt, věčné zničení!

Ó, Fátum, ó, Božství, mohlo-li jsi stvořiti věčné hvězdy, proč ne také člověka, který by neumřel?!

Ó, pošetilosti, jak veliká musíš býti v Božství, které má potěšení v tom, že tvoří to nejvznešenější, aby je pak opět na věky zničilo, anebo aby hanebně tvořilo z lidí červy, nebo nálevníky!

Musím tedy zemřít? **Proč** tedy vlastně musím zemřít? Co jsem udělal, co udělaly miliony lidí, že musejí zmírat? Věru, v blázinci by se mohl vyskytnouti lepší tvar stvoření, nežli tento smrtelný, učiněný prý jakýmsi nanejvýš moudrým Božstvím!" Tu napomínali kolemjdoucí přátelé a lékaři našeho astronoma ke klidu, kterého je mu třeba, chce-li se opět uzdravit; neboť není přece nikde psáno, že by musel nyní zemřít následkem tohoto, ovšem zajisté velmi značného nachlazení; ale toto velké rozčilování mohlo by ho skutečně připravit o jeho drahý život!

Toto napomínání však velmi málo prospělo našemu astronomu, neboť se tím více pobouřil a v největším rozčilení zvolal: „Pryč, pryč s vaší pomocí, pryč s tímto bídným, prokletým životem! Nemůže-li člověk věčně žít, pak je život největší a nejhanebnější šalbou a jen smrt a nebytí jest pravdou! - Stydět se musí moudrý za takový život, který trvá jen ode dneška do zítřka! Proto také já **nechci** dále žít! Tisíckrát více se mně nyní oškliví tento nejzizernější život nežli ta nejbídnější smrt; proto mi dejte jedu, toho nejsilnějšího jedu mi dejte, abych byl co nejdříve zbaven tohoto života! - Proklet budiž takový život, takový jepičí život a věčná hanba prasile anebo Božství, anebo ať už je to vůbec jakýkoli kanálový duch, který **nemohl** anebo **nechtěl** vznešenému člověku dáti život, který by se mohl měřiti i co do trvání s hvězdami. Proto pryč s tímto životem, pryč s touto šalbou o Božství. Nemůže-li dáti člověku lepšího života, pak se mu na něj vykašlu, ať si jej ponechá pro sebe! - Žijte blaze, moji milí přátelé, já umírám, **chci** zemřít, ano já **musím** zemřít; neboť nyní bych již jako nejvznešenější duch lidský nesnesl nikdy hanbu tohoto šalebného života."

Tu napomínají lékaři opět našeho astronoma ke klidu; ale on oněmuje a více jim neodpovídá. Lékaři dávají mu čichati k pižmu, ale on je od sebe odvrhuje. Lékaři ho prosí, aby požil léku, ale on stále více oněmuje a začíná chrčeti. Počnou ho třít a snaží se ho z této letargie zachrániti, ale je to marné. Za několik hodin chrčení sice ustává, ale na jeho místo nastupuje pronikavé blouznění (delirium), jak se jako takové ve světě jeví, v němž astronom dutým řezavým hlasem vykládá: „Kde jste, vy krásné hvězdy, které jsem tolik miloval? Copak se mne stydíte, že přede mnou skrýváte svou spanilou tvář? Ó, nestyďte se přede mnou!

Neboť vás čeká podobný osud, jaký postihl nyní mne; také vy zemřete, jako jsem nyní zemřel já! Ale nežehrejte proto na slabého tvůrce, jako jsem na něho žehral já; neboť hledte, měl jistě tu nejlepší vůli, ale příliš málo moudrosti a síly, proto jsou všechna jeho díla tak chaotická a pomíjející! Byl by ovšem jistě lépe učinil, kdyby byl nikly ničeho nestvořil, takto si u nás, svých moudrých tvorů, jenom zadal; neboť z nedokonalého díla nedá se na dokonalého Mistra souditi! Proto už nežehrejte na ubohého tulpasa tvůrce, jenž na konec bude mít co dělati, aby nad bezmeznou pomíjejícností všech svých děl sama sebe zachoval! - Ó, ubohý tvůrče! Nyní teprve poznávám, že jsi sice velmi dobrá bytost a že bys sám měl největší radost, kdyby se ti tvá tvorba byla lépe zdařila, ale „ultra posse nemo tenetur“² ! Šibal je, kdo chce udělati něco lépe, nežli dovede; ty však jsi to lépe, neudělal, nežli jsi byl schopen, proto také šibalem nejsi! - - - Ó, ubohý, dobrý člověče **Ježíši**, jenž jsi světu zajisté dal tu nejmoudřejší morálku za mnohonásobných zdánlivých zázraků! Ty ses také příliš spoléhal na svého domnělého boha-otce, jenž tě právě následkem své zřejmé slabosti nechal na holičkách, zrovna když byl nejvyšší čas, aby tě co nejmocněji podporoval onou všesilou, jíž bys byl mohl rozpráskati své nepřátele! Když jsi visel na kříži, bylo ovšem příliš pozdě zvolati: „Bože můj, bože můj, proč jsi mne opustil!“ Neboť hled, tvůj bůh tě musil již dávno opustiti, protože mu došla síla k zachování tvému i mému! On sice učinil, co mohl, a byl by také rád učinil ještě více, ale hled, tu platí vždy ono „ultra posse nemo tenetur“!

Ach, to je přece jen směšné! - Nyní jsem zemřel a přece žiji, jako nějaký napálený osel! Nejmrzutější při tom jest, že mně to nyní připadá tak, jako by bylo čirou nemožností kdy zemřít! - Ale kam se jen asi poděla země a moji dobří přátelé!? - Nevidím sice ničeho a neslyším také ničeho, mimo sebe samého; ale při tom mám nejjasnější vědomí a má vzpomínka proniká zcela jasně hluboko a daleko zpět až za stav v mateřském těle! To je věru zvláštní! Což kdyby mně ono Božství snad přece jen ukázalo, že zmůže více, nežli co jsem od Něho v této své poslední době očekával? Či žije ještě mé tělo v posledním okamžiku zániku a můj nynější život podobá se pablesku oněch sluncí, které před trilióny let vyhasly a nyní jen v emanacích svého světla nekonečným prostorem dále žijí?

Ale pro takový zdánlivý život, jenž s matematickou přesností musí také ovšem věčně trvati, - jelikož vycházející paprsek nemůže nikdy na žádnou hranici narazit a tudíž nikdy úplně zaniknouti, - jsem si sám sebe až příliš jasně vědom ba tisíckrát jasněji, nežli jsem kdy byl na celé své pozemské dráze životní; jenže - jak už řečeno, - ničeho neslyším a nevidím, mimo sebe sama! - Ha, ha, ticho nyní! Připadá mi, jako bych slyšel tiché bručení, šeptání! Také se mne zmocňuje jakýsi tichý, velmi sladký spánek a přece to spánek není; ne, ne, jest to jen, jako bych se měl ze spánku probuditi! - Ale ticho nyní, ticho; slyším z dáli hlasy, známé, velmi známé hlasy! Tiše, blíží, blíží se!”

Tu náš astronom úplně oněměl a rtoma už nepohnul, z čehož kolem stojící přátelé a lékaři usoudili, že je to s ním už asi zcela u konce, tím spíše, že polomluva která je tu uvedena, byla kolem stojícími slyšena spíše jako chrochtavý skřehot, nežli jako článkovaný výraz domnělé vnitřní fantasmie tuhnoucího organismu.

Lékaři přikročili sice ještě k nejkrajnějším oživovacím prostředkům, ale byly již bezvýsledné; i ponechali podle jejich mínění do hluboké letargie upadlého astronoma v klidu, vyčkávající, co příroda sama učiní. Leč čekali nadarmo; neboť příroda nepřinesla zde nic jiného nežli tělesnou smrt, která vbrzku skutečně následovala!

Kde však pro lékaře a jejich "přírodu" následuje „ultima linearerum“³, tam se poroučejí; i my se odporučíme, ale ne jako lékaři, nýbrž jako duchové, kteří mohou také do záhrobí sledovati onoho zemi odumřelého muže a pozorovati, jak si tam bude počínati a kam se obrátí.-

Hledte, jest tu ještě zcela jako na tomto světě na svém loži a vedle něho není nikoho, mimo tři vám známé anděly, a za těmito třemi posly jest ještě Někdo! Poslyšte, on ještě mluví a praví:

"Hle, nyní už zase ničeho neslyším; co to as bylo dříve za zvukové klamy? Hm, hm, - nyní vše úplně ztichlo! **Jsem** ještě, anebo je se mnou konec? Ó, konec není na žádný způsob; vždyť se přece **cítím**! Jsem si sebe co nejjasněji vědom, myslím, vzpomínám si navlas na

² "nikdo nezmůže nic nad své síly" (Vyd. orig.)

³ "poslední cíl věcí"

vše, co jsem kdy vykonal; jen noc, noc, ta zpropadená noc, ta nechce zmizeti! Ale zavolám aspoň žertem a to, co možno hlasitě; snad mne náhodou přece někdo uslyší! - - Hej! - Není nikoho nablízku, kdo by mně z této noci pomohl!? - Pomoz, jsi-li tu někdo náhodou mně nablízku!"

Tu se hlásí posel A. a praví poslu B.: „Bratře, vyzvedni ho z jeho hrobu!" A posel B. se sklání nad astronomem a praví: „Staň se tobě, jak tomu Pán všeho života a bytí věčně stejně chce! Povstaň ze svého pozemského hrobu masitého těla, pozemský bratře!"

Hle, tu astronom okamžitě povstává a jeho tělo padá nazpět jako rozptýlený výpar; ale astronom volá: „Bratře, vytáhl-li jsi mne z hrobu, vytáhni mne také z mé noci!"

A posel C. praví: „Jest od věčnosti rovněž vůlí Páně, aby všichni Jeho tvorové a zejména Jeho děti měli **světlo** a ve světle, dobře vidouce, kráčeli; otevři tedy své nesmrtelné oči a viz a pohleď na to, co se ti líbí! Staň se!"

Nyní otvírá astronom po prvé své oči v duchovním světě a vidí jasně své okolí a má opravdovou radost z toho, že vidí - podle své ideje - opět lidi a půdu, na níž stojí. I táže se: „Milí přátelé! Kdopak jste vy a kdo jsem já? Mně to zde připadá dílem velmi domácké a dílem zase velmi cizí! Také jsem tak lehký a neobyčejně zdravý a zcela dobře nechápu, kterak jsem přišel sem a kterak síla vašich slov mne učinila vidoucím; neboť byl jsem skutečně - úplně slepý!"

Anděl A. praví: „Tys tělem pro svět zemřel, ale svou duší a svým duchem jsi nyní na věky žijící zde ve vlastním světě života duchů! My tři jsme pak andělé Páně, vyslaní k tobě, abychom tě probudili a vedli po pravé cestě Pána, tvého i našeho Boha, k tvému Otcí, plnému lásky, trpělivosti a slitování, Jenž jest také naším Otcem svatým, přesvatým, Jehož jsi ve své poslední hodině nazýval „slabým božstvím", Jenž ti však také vše odpustil, protože jsi byl slepý a slabý! - Nyní víš vše, jedneš tedy podle toho a staneš se přeblaženým, podobně jako my, na věky!"

Astronom praví: „Bratři, přátelé Boží! Vedte mne, kamkoli chcete, půjdu za vámi; ale kdybych měl být účasten někdy té nekonečné milosti, že bych dospěl ke zření Boha, pak mne co nejvíce posilujte! Neboť já se cítím příliš bídným, hanebným a nehodným, než abych mohl na věky snášeti tento nejsvětější pohled! - Tamto však vidím ještě někoho, jenž na nás tak přívětivě pohlíží! Kdo je onen Vznešený? Jistě také nějaký posel nebi?"

A. praví: „Ano, posel všech nebi! Jdi k Němu, cesta jest krátká; On Sám ti ji zjeví."

Astronom jde tam a onen Neznámý kráčí mu vstříc a praví: „Bratře, cožpak ty Mne neznáš?"

Astronom praví: „Jak bych tě mohl znáti? Vždyť tě vidím po prvé! - Kdo vlastně jsi, milý, vznešený bratře?"

Onen Nejvládnější praví: „Pohleď na Má znamení po ranách! Hleď, Já jsem ten tvůj slabý Ježíš a přicházím ti vstříc, abych **slabostí** Svou pomohl slabosti tvé! Neboť kdybych ti přišel vstříc Svou **silou**, neměl bys života; neboť hleď, každý počínající život jest něžná rostlina, které se bez **vzduchu** nedaří, ale **vichřice** usmrcuje život rostliny! Tak také ti nyní i Já přicházím vstříc jako něžný větérek, mírný jako zefír, aby tě oživil a aby tě žádná **vichřice** neznichla. - Miluj mne, jako Já miluji od věčnosti tebe, tak budeš mít opravdový život věčný!"

Astronom praví: „Ó, ty můj nejmilejší Ježíši! Tys to tedy, kterýs dal onu nejnádhernější nauku obyvatelům země a oni tě za to ukřižovali? Ó, uč také mne oné pravé cestě, která vede k Bohu, které Ty jsi učil; mnou za to ukřižován nikdy nebudeš! Ale je-li ti možno, nech mne při tom též dívat se na velkou tvorbu v jejím jasu, která mne po celý život tak velice zaměstnávala!"

Praví Ježíš: „Tvá cesta k Bohu nebude daleká, nastoupíš-li ji ihned; chceš-li však dříve třídit své hvězdy, pak budeš mít cestu dalekou. Vol tedy, co chceš raději!"

Praví astronom: „Můj nejmilejší Ježíši, hleď, pro Boha nejsem dávno ještě zralý; proto bud mně, je-li ti to možno, nápomocen, abych se stal zralým ve hvězdách!"

Praví Pán: „Staniž se ti podle tvé lásky! A z těchto tří andělů zvol si jednoho, který tě povede a na konci tvé cesty ti ukáže, Kdo jest tvůj domnělý Ježíš; kterého znáš jako člověka, jenž byl ukřižován!" -

Pohleďte nyní opět, kterak tento astronom hledá **svou** vodu a jen v této chce ke Mně plovati, nepováživ, že Já jsem již u něho byl - a on u Mne!

Proto střeste se přeúčené vody hvězdářů a geologů; neboť ta nevede ke Mně, nýbrž k lásce onoho učeného oboru! - K tomu účelu byl dán tento delší příklad! Příště opět jiný. Amen!

4. Poslední hodina boháče a jeho vstup do onoho světa

(Přijato od Pána Jakobem Lorberem 3. srpna 1847.)

Tu jsme již zase u smrtelného lože velmi bohatého muže, jenž své bohatství řádně spravoval, své děti co nejlépe vychovával a při tom na chudé vždy co nejlépe pamatoval, - ovšem někdy také přicházel na tak zvanou zábavnou hodinku k oněm chudým, ale mladým sestřičkám, kterých bylo lze za dukát⁴ získati k všelijakým veselým věcem. Vedle toho si však velmi vážil svatého Písma, častěji v něm pilně čítával a věřil pevně, že Ježíš je skutečný Jehova; neboť se tomu učil z děl Swedenborgových, která, až na několik malých spisů, všechna ve volných chvílích přečetl.

Tato jeho sčtetlost byla však také příčinou, že se velice vzrušoval, uslyšel-li o Ježíši lhostejně anebo dokonce potupně mluvíti; a byl-li v jeho společnosti nějaký takový antikrist, musel zavčas zmizeti, nechtěl-li se vydati nejhorším a nejcitelnějším následkům. Zkrátka a dobře, náš muž byl velmi dokonalým, přísným obráncem čistého křesťanství.

Tento muž ve svém značně pokročilém věku onemocněl a to následkem velké slavnostní hostiny, při níž toho dobrého bylo pro něho až přespříliš a zejména následkem dvojí soulože s mladou, tělesně velmi bujnou sestrou, kterou vykonal z příliš předrážděné krve mnoha silnými víny.

Když náš muž po této výpravě přišel domů, pocítil lehkou závrať, kterou považoval za podnapilost; leč mýlil se. Vtom, co se chystal ulehnutí do postele, vypověděly mu nohy službu, zhroutil se v bezvědomí a s tímto světem - jak říkáte - se také už rozžehnal.

Rozumí se samo sebou, že domácí lidé, celí zděšení, okamžitě vynaložili vše, aby svého hospodáře probudili. Ale byla to marná námaha, neboť co jednou duchové andělské odnesou, to se pro tento svět nikdy neprobudí.

U tohoto muže není tedy na tomto světě už mnoho k vidění, ani k slyšení, proto se odebereme ihned do světa duchovního a uvidíme, jak se tam náš muž vyjímá, jak si počíná a kam se uchyluje.

Ale především je vám třeba věděti, že lidé, kteří bývají raněni mrtvicí, vůbec nevědí a také ani v nejmenším nepozorují, že a **jak zemřeli** ! Neshledávají žádné změny ani ve své domácnosti, jakou měli na zemi, ani ve svém způsobu života, ledaže jsou zcela **zdraví**, jako byli též obyčejně na světě. Proto také nevidí žádných andělů, ač tito bývají těsně u nich, a nevnímají ani toho nejmenšího z duchovního světa, v němž se zajisté zcela nacházejí, krátce a dobře, jsou ve všem všudy jako by byli ještě zcela na světě; jedí a pijí, žijí ve svém dobře známém místě, ve svém domě, kde jim, abychom tak řekli, žádná drahá hlava nechybí.

Tak tomu také navlas bylo a jest s naším mužem, jako v živém snu. Vidíte ho nyní už v duchovním světě, jak uléhá pohodlně do postele, ve své dobře známé ložnici, která je zde přesně opatřena vším, jako na zemi.

Hle, jak se zcela pohodlně v posteli natahuje a snaží se usnouti, ale tentokrát se spánek nedostavuje, neboť spánek je duchům cizí a jedině tato okolnost našeho muže poněkud zarazí. Duchové mají sice také obdobný stav, který tam sluje klid, který se však v podstatě ani v nejmenším nepodobá spánku pozemskému.

Poslechneme si však našeho muže samého a uvidíme, jak se nyní ve svém novém stavu chová a jak mu připadá. Slyšte, co nyní v posteli mluví: „Liní (jeho žena), spíš?“ Liní se vzchopí a ptá se: „Co chceš, milý Leopolde, je ti něco?“ (NB. Žena a děti a ostatní domácí lidé bývají jakoby zastřeně představováni zvláštními, k tomu ustanovenými duchy.) Praví muž: „Ne, nic mi právě není, jsem bohudíky zdrav, jako buk; jenom spánek, ba ani nejslabší

⁴ Herzogspfenning

náběh ke spánku se mne nechce zmocnit. Jdi a podej mně pilulky pro spaní, několik jich spolknú; snad se potom spánek dostaví."

Lini ihned vstává a vyplňuje vůli svého manžela. Pilulky jsou nyní polknuty, ale spánek se přece nedostavuje!

Muž praví po chvíli: „Lini! Jdi, dej mi jich ještě několik; neboť hled', spánek se ještě nedostavuje, stávám se dokonce ještě spíše čilejším, nežli ospalejším."

Lini praví: „Ale jdi, nech těch pilulek, zkazil by sis tím ještě žaludek; vyspi se místo toho raději se mnou a tím spíše snad potom usneš, chceš-li už mermomocí spáti."

Muž praví poněkud dotčen: „Ano, milá Lini, to půjde se mnou nyní asi těžko, neboť víš už přece z delší zkušenosti, že po velké hostině nejsem nikdy disponován! Neboť tu mně přiroda žádoucí k tomu službu vždy vypovídá; proto dej mně přece jen ještě několik pilulek!"

Praví žena: „To je zvláštní, milý pane choti! Vždyť se povídá, že bohatý, bohobojný Leopold po takových slavnostních hostinách chodívá obvykle k jakési Cili a tam ukazuje takového muže, že by si z toho mladík mohl vzít příklad; ale když potom doma věrná, ovšem poněkud už letitější Lini dává najevo, že je ženou Leopoldovou a mnohdy z určitých důvodů ani nemůže usnouti, tu pak má Leopold vždy tisíc theosofických, filosofických a bůhví jakých ještě důvodů, jen aby nemusel spravedlivou a beztoho velmi řídkou žádost ženy ukojit! Hled', Leopolde, věrný příteli pravdy, jak ti je - rozuměj - v tvém nitru, když mne, svou, vždy věrnou ženu, tak hanebně a opravdu licoměrně obelháváš? Jak často jsi mně v těch nejživějších barvách líčil hanebnost cizoložství! Co však nyní řekneš sám sobě, když ti mohu nad slunce jasněji dokázat, že jsi dokonce cizoložníkem?"

Praví muž, zcela zaražen: „Lini, milá ženo, odkud pak to o mně víš? Věru, něco takového bych mohl udělati jen v nejsilnějším opojení, a udělal-li jsem to, pak spoléhám na to, že s nějakou tou mou lidskou slabostí - budeš mít také trochu křesťanské trpělivosti a že jí nezneužiješ k zneuctění celého našeho domu! Buď moudrá, milá ženo, buď moudrá a nemluv již o tom; neboť hled', mám tě přes to přece jen nadmíru rád! - Jen se zase udobří; udobří se, milá ženuško, já už v celém životě nic takového neudělám!"

Praví Lini: „To věřím, když člověk po celý život tak žil a svou věrnou ženu nejméně jednou za 14 dní podvedl a několikrát si dokonce ošklivou nemoc přivodil, tu bude ovšem přece jen na čase zanechat věci, k nimž se vztahují slova Písma: „Smilníci a cizoložníci do království nebeského nevejdu!" - Řekni mně, můj muži, jenž jsi ve vsi božské učnosti dobře poučený, co bys teď dělal, kdyby tě náhle Pán odvolal? Jak by to pak dopadlo s tvou blažeností? Anebo máš to snad od Pána písemně, že tě nechá tak dlouho žít, až svůj život od základu polepšíš? - Co se týče oné sestry Cili, neřekla bych už nic; ale pověz, co mám říci já anebo co řekne Bůh na ten tvůj nepopíratelný smyslný sklon, který jsi projevoval k naší vlastní nejstarší dceři, nežli se provdala, způsobem, který ti vtiskl na čelo nepomíjející skvrnu hanby před Bohem a přede všemi lidmi, kdyby se to dověděli?"

Praví muž ještě mnohem více zaražen: „Ó, ženo, ty mne začínáš skutečně trápiti, ovšem - žel, plným právem; neboť bylo by to více než pošetilé ode mne, kdybych ti to popíral. Ale bolí mne to přece a naprosto nechápu, jak to přijde, že za celé naše manželství ses mi o tom, pokud vím, ani nezmínila, a nyní najednou otvíráš všechna stavidla své výmluvnosti a přímo mne chceš zničit! Považ, že my lidé jsme všichni ve svém těle slabí, i když také máme toho nejochotnějšího ducha, a snadno mi promineš všechny mé slabosti! Považ, že Pán cizoložníci neodsoudil a proto snad i kající cizoložník dojde u něho slitování! A tak tedy nesud' ani ty mne, milá ženo; neboť já poznávám a zajisté lítuji svého velkého provinění na tobě, rovněž i onoho mrzutého přestupku na naší vdané dceři! - Pán mi to odpustí, když ty mi to odpustíš!"

Domnělá žena praví: „Nuže dobře, budiž ti tedy vše, co se stalo, úplně odpuštěno; hled' však, abys v budoucnu již nepoužíval své doznávané slabosti, jinak budeš mít z tohoto Mého prominutí málo požehnaní! Já ti tedy ještě nějaký čas poshovím, ale spáti nebudeš nikdy; neboť slyš a věz: Už nejsi na zemi, nýbrž zde, ve světě duchovním, a Já, na niž jsi nyní pohlízel jako na svou často podváděnou ženu, nejsem tvou ženou, nýbrž, pohled', - Já jsem tvůj Pán a tvůj Bůh! Já tě však ponechám, chceš-li, jakým nyní jsi; chceš-li však dále, následuj Mne ven z tohoto starého příbytku hanby!" - Muž Mne poznává a padá beze slova na svou tvář.

Já však mu pravím: „Povstaň; neboť tvá láska je větší, nežli tvůj hřích. Proto budiž ti vše odpuštěno; ale u mne nemůžeš přebývat, dokud ještě na tobě lpí pozemské! Hleď však, tamto stojí pohotově anděl, ti tebe povedou po pravých cestách a až tvoji vůdcové porazí tvou pozemskou domácnost bídou a chudobou, pak najdeš u Mne nový příbytek na věky, Amen!"

Hleďte, toto jest opět jiná voda! Mnozí setrvávají déle v onom přirozeném stavu, v němž byl muž uvedený v našem příkladu; jeho stav trval však proto velmi krátce, že zde na světě konal mnoho dobrého z lásky a že nad svým přestupkem projevil ihned opravdovou lítost. - Příště opět jiný příklad!

5. Předčasná smrt a poslední hodina hejska,

(Přijato od Pána Jakobem Lorberem 5. srpna 1847.)

který mimo kouření, hry, žranice, pitky a dvoření se všemu krásnému ženskému světu a zejména tančení a hraní valčíků na klavíru - právě k vůli tomuto krásnému světu - mnoho neznal, ač strávil téměř všechn čas na gymnasiu a universitách. Náš švihák, kterého tu uvádíme za příklad, byl synem dosti bohatých rodičů, kteří dali tohoto svého velmi nadějněho, nadmíru zhýčkaného syna ihned ovšem na studie, jakmile odrostl slabikáři.

Aby to však tomuto útlému hošíkovi při těžkých studiích latinské řeči nebylo příliš těžké, byl předně dán na byt a stravu, kde by se řádně najedl a mohl také ovšem náležitě růsti, nikoli však v moudrosti a milosti před Bohem a lidmi, nýbrž pouze tělesně. A aby z namáhavých studií nedostal snad krční souchotiny, směl každou třídu opakovati, kdyby ji bez nejmenší námahy neprodělal za rok. Za tím účelem byli také vždy, zejména nižších školách, profesori patřičně navnadováni a pro každý předmět byl mu vzat umírněný instruktor.

Takto proklouzl náš student, ovšem dosti bídne, nižšími školami; jen do hlavy mu toho tímto způsobem vklouzlo pramálo. Následkem toho pak na vyšších školách stále propadával, a jelikož se mu obyčejně studium protivilo, věnoval se hlavně v záhlaví uvedeným svobodným uměním, totiž kouření, hrám, žranicím, pitkám atd.

Po skončených studiích a všude prostředně odbytých zkouškách pokoušel se sice uchytiti v kancelářích, ale papírové a inkoustové ovzduší mu nechutnalo; ostatně od matky dostával vždy tolik peněz, že mohl i bez kanceláře kavalírsky vycházeti. Při tom se pro primo⁵ dvořil všem vznešeným děvčatům a jedné po druhé dělal nabídky k sňatku, čímž se pak také stávalo, že ze samých dělání nadějí ve slíbené sňatky přišlo mnoho zbožňovaných jím milenek do skutečné „naděje“ **bez** sňatku.

Avšak vedle těchto milenek, obdařených nadějemi marnými a tím, jak bylo poznamenáno, často ovšem velmi nepříjemnými, zato však živými, holdoval pro secundo⁶ náš "státník" také jiným ženštinám, které mohl vždy za malý peníz míti, aniž by jim dříve sliboval sňatek a dělal naděje, a musel se obávat, že by jim tyto gracie mohly býti do jisté naděje uvedeny.

Při tom však se také nezřídka stávalo, že dostal všech stupňů syfilis a na konec tak silnou, že ani v tomto oboru nejzkušenější lékaři nevěděli pro něho rady, ani pomoci. Všeobecné vysychání přirozených šťáv životních byl následek tohoto draze zaplaceného prostopášného života, proti kterémužto zlu Já, Pán, při stvoření světa jsem, žel, zcela zapomněl stvořiti léčivou bylinku. Proto se také náš hejsk - nolens volens⁷ - musel připravit na smrt! Velmi to ovšem nepříjemný zjev pro fešáka, který si ve světě nadevše oblíbil sladké radosti Venušiny; ale už je tomu jednou tak, že tu všichni musí kráčet cestou masitého těla! A tak tento hejsk, jenž nacházel v těle svou největší pozemskou blaženost, musel na konec tím spíše procházeti tak zcela zvláštní „cestou masitého těla“.

⁵ předně

⁶ za druhé

⁷ volky nevolky

Pohledte však nyní na jeho páchnoucí lůžko, kterak se tam krčí a vzpíná a po vzduchu a vodě prahne; ale do žaludku ji už nevpraví, neboť všechny jeho hltanové sliznice jsou vysušeny a nemohou do žaludku vpraviti ani jediné krůpěje vody. Jeho dech je krátký a velmi bolestný, jelikož plíce jsou již téměř vyschlé. Rovněž i jeho hlas je zcela ochromen; jen krátká přerývaná slova může ještě za velkých bolestí vyřájeti a jejich zvuk se podobá špatnému fagotu v ruku žakových. Rád by sice ještě švihácky zaklel a na konec ještě ze sebe vypravil několik naučených frází z Voltaira, aneb Sira Waltera Scotta; ale všeobecná suchost tomu nedovoluje a silné bolesti ve všech částech těla nepopřávají mu času, aby mohl za tím účelem své myšlenky ještě jakoby k určitému bodu soustřediti. Proto tu leží němý a chroptící, jen občas vyráží ze svého zcela vyprahlého hrdla fagotový, ječivě skřípavý tón! Hledte, takový bývá často konec těchto prostopášníků na tomto světě! Jelikož však u tohoto hejska nelze na tomto světě už ničeho pozorovati, neboť má - jak říkáváte - smrt už na jazyku, obrátíme se ihned do záhrobí a uvidíme, jak tam náš muž nastoupí!

Hledte, zde je jeho lůžko takové, jako bylo na světě! Ještě stejně tak leží na něm; ale zároveň u jeho lože spatřujete jen **jednoho** anděla s hořící pochodní v ruce, aby jejím duchovním plamenem zničil poslední krůpěje životní šťávy hejskovy!

U takových lidí objevuje se proto jen **jeden** anděl, že v nich duše a duch jsou úplně jako by mrtvy; jen anděl smrti (Würgengel), ustanovený nad masitým tělem a nad nervovým duchem, má tu co činiti, aby totiž co nejsilněji trýznil a pálil masité tělo a nervového ducha, aby tím vehnal duševní rozložené zbytky a v nich rovněž roztráštěného ducha zpět do nervového ducha, a tím takto umírajícího člověka uchránil před věčnou smrtí.

Tento anděl nebude také u tohoto člověka nic mluvit, nýbrž svou pochodní bude ho ze světa přirozeného do duchovního jen přepalovati, což se u takových lidí stává a také státi musí, jelikož, kdyby nebylo milosti tohoto posledního postupu, přišli by o své bytí.

Tento děj se podobá skreslenému pohanskému ději o Prometheovi. Neboť duchovnějším prvotní lidé **viděli** ve světě duchovním podobné pochody, které se tehdy ovšem vyskytovaly mnohem řidčeji, nežli v době nynější, daleko nad Sodomu a Gomoru smyslnější. Tak se o tom udržely také ještě pověsti, ale po několika tisíciletích byly nadmíru skresleny.

Zde se vám tedy představuje zase týž Prometheus ve svém vlastním, neskresleném působení. Ale hledte, onen osamělý anděl dokončil nyní zdárně své dílo: Duchovní tělo našeho hejska je zde zřejmě skrz naskrz spáleno v popel, a hle, z popela se zvedá zcela pozvolna a lenivě - ne snad nějaký nádherný, omlazený pták „fénix“, ne, nýbrž - hledte! - jen hloupá opičce, vyhlížející jako starý pavián! Jest zcela nemá a může jen trochu **viděti**.

Podoba zvířecí má svůj důvod v tom, že takoví lidé svým pustým životem, svou chlípností, promrhávají úplně jemnější specifické součásti lidské duše a jako zbytek podřezují jen hrubší částice zvířecí. - U tohoto člověka zůstala ještě aspoň duše opičí; ale jsou jiní, kteří se znetvoří až v nejošklivější obojživelníky!

U tohoto člověka se také nyní ještě nedá „voda“ jeho života určit; neboť on musí nyní - jak říkáváte - „na pastvu“ a bude předán duchům, kteří jsou ustanoveni nad takovými zrudným zvířecími dušemi. Snad se jim při velké pili za sto let podaří, že tato duše nabude opět lidské podoby. Více nelze nyní o této duši podati; proto příště jiný příklad!

6. Předčasná smrt tanečnice

(Přijato od Pána Jakobem Lorberem 6. srpna 1847.)

Zde následuje ještě předčasná smrt mladé hrdinky módy, která se jednou na plese příliš oddala tanci, aby si vytančila mladého a bohatého ženicha - ale zatím si vytančila předčasnou smrt.

Mladé, devatenáctileté děvče, velmi pěkné postavy, bylo pozváno na ples vznesené společnosti, kterémuž pozvání co nejochotněji, ovšem se svolením svých rodičů, vyhovělo. Okamžitě byly prohlíženy sklady, s módním zbožím, kde se na štěstí mezi tisíci látkami našla jedna, která naší hrdince vyhovovala. I šla pak k prvnímu módnímu krejčímu a vyžádala si, aby byl šat zhotoven ne snad podle poslední paříž-

ské nebo londýnské módy, nýbrž podle poslední módy madridské anebo newyorské, aby na tak skvělém plese mohla se objeviti v něčem tak mimořádném, aby tím vzbudila obdiv a aby také byla považována za zjev mimořádný! Krejčí měl při této zakázce nemalou úzkost, neboť znal už svou zákaznici . a věděl, jakou spoustu vrtochů mívá při takových příležitostech. Proto se všemožně vynasnažil a zhotovil skutečně mistrovské dílo plesových šatů k úplné spokojenosti své zákaznice. Neboť šat mohl býti oblečen bez šněrovačky a přes to mnohými jemnými pružnými sponami bylo možno život tak těsně stáhnouti, že naše hrdinka byla v pasu tenčí, nežli kolem svého oblého hrdla.

Leč tento newyorský módní šat stal se také vlastní příčinou její předčasné a téměř nenadálé smrti; neboť, ježto byla na plese královnou krásy a půvabu, tančila také s jistým mladým, bohatým hňupem, který se velmi významně zabodával do jejích očí, tak zběsile, že jí tím v plicích, příliš sevřených, praskla velká céva a následkem přílišné ztráty krve byla v několika minutách - mrtvolou.

Když se v taneční síni zhroutila a z jejích růžových úst se vyvalil proud krve k úžasu všech ostatních dívek a paní, které také nebyly právě volně sešněrovány, přikvapili ovšem její rodiče, příbuzní a lékaři, strhli jí šaty s těla a polévali ji ledovou vodou a dávali jí léky, kterých však - jsou již úplně mrtva - nemohla užiti.

Všichni plakali a hlasitě nařikali. Rodiče a onen rytířský hňup-milovník rvali si zoufalstvím vlasy z hlavy, jiní klnuli tomuto osudu, opět jiní tuto nešťastnici litovali; mnozí opustili taneční síň, odnášejíce si domů toto notabene⁸ , ovšem s výsledkem ne o mnoho lepším, nežli vrabci, které výstřel zahnal se střechy.

Zde, v tomto případě, neuvidíme v duchovním světě zrovna mnoho důležitého. Ale přes to uvidíte, jak taková přesídlení do světa duchů vypadají!

Hle, zde leží naše hrdinka ještě schoulená na podlaze, viditelnou krví potřísněné, a tamto, v jisté vzdálenosti, vidíte státi andělského ducha se zkříženými rukama; v jeho obličejí se zračí sklíčenost, to jest. jakýsi druh bolu, který tento ochranný duch v podobných případech nejvyšší šílenosti, pociťuje, nemoha, tu při vší své péči pomoci.

Co zde však bude tento truchlící anděl nyní dělati? Hle, blíží se k té, která se i ve světě duchů jeví jako mrtvola! Nyní jest u ní a praví: „Ó, ty nerozumné stvoření! Co mám nyní probuditi u tebe, kde je vše mrtvo, kamkoli jen pohlédnu? Ó, Pane, shlédni milostivě dolů! Zde nestačí síla, kterou jsi mi propůjčil; proto vztáhni Ty svou všemohoucí ruku a učiň s touto pošetilou, jak se Tobě zalíbí!"

A hle, tamto přichází už jiný, zcela ohnivý anděl! Už je zde a hle, jeho oheň uchvacuje mrtvou a v okamžiku ji proměňuje v popel. (V přirozeném světě to nemožno pozorovati, jelikož tento děj se týká duševního těla.) Nyní se v popelu začíná něco hýbati. Anděl se modlí nad tímto popelem. Poslední slova jeho modlitby jsou: „Pane, Tvá vůle se staň!"

Potom opouští druhý anděl popel, stále víc a více se hýbající; ale první anděl zůstává. Tento pohyb není však ničím jiným, nežli novým uspořádáváním zničených, rozrušených a nanejvýš rozervaných specifických součástí duševních, což se nyní děje bezprostředně Mou silou. Nyní se však také ihned ukáže, **mnoho-li a co** z této dívčí duše ještě zůstalo!

Hle, nyní se zvedá tmavošedý obláček! Obláček se stává stále patrnějším, a hle, už tu máme podobu! Nemohli byste ji ovšem k ničemu podobnému na zemi přirovnati! Hlava se podobá hlavě netopýří, tělo tělu obrovské kobylky, ruce jsou jako husí nohy a nohy se podobají nohám čapovým. Jak se vám nyní líbí tato móda, plod oné módy světa? - Na módě by nebylo ještě nic tak zvláštního; ale něco jiného jest, že tato pošetilka rovněž jako sebevražednice těžko kdy vkročí na světelné nivy nebeské.

⁸ připomenutí

Uplyne asi několik set let, nežli nabude lidské podoby, a to jen po velikých bolestech! Potom však bude v říši duchů tím, čím jsou albíni⁹ na zemi, totiž - světloplachou.

Dále nelze u ní už ničeho viděti a ničemu se přiučiti; proto příště jiný příklad! Smrt vojevůdce

7. Pozorování a vyposlechnutí této duše na tomto i na onom světě:

(Přijato od Pána Jakobem Lorberem 10. srpna 1847.)

Hle, jsme ve skvostné královské komnatě! Vše tu hýří zlatem a stříbrem a nejvzácnějšími drahokamy a - pro svět - nejcennějšími malbami. Podlaha komnaty jest pokryta nejjemnějšími asijskými koberci a velká okna ze zrcadlového skla jsou ověšena záclonami, z nichž jedna stojí tolik, že by za to tisíc chudých mělo po celý měsíc co jísti. Skříně, stoly, pohovky, lenošky a ještě mnohé velmi cenné věci královského zařízení zdobí tuto komnatu nemocného, prosycenou rozmanitými libými vůněmi, a nejslavnější lékaři obklopují bohatě zlatem zdobené lože, v němž tento pozemsky vznešený nemocný marně čeká na uzdravení.

Koná se lékařská porada za poradou a léky se mění každou hodinu; v přílehlém pokoji se střídavě stále modlí dva mniši z latinských, červeně a černě tištěných knih, a kdekoli je jen nějaká modlitebna nebo kaple, tam se konají slavnostní mše za opětné uzdravení našeho velkého vojevůdce. Ale to vše nic nepomáhá! Neboť pro toto vojevůdcovské usilování není už pomoci ani v lékárně, ani v breviáři, a tím méně v knize mešní, nýbrž zde jednou platí: „Pojď a ukaž, jak vypadají tvé skutky!”

Pohleďte nyní na nemocného, jak si statečně počíná; tato statečnost jest však pouze zdáním - neboť uvnitř náš hrdina téměř hyne úzkostí a zoufalstvím a při tom proklíná velmi bolestivou nemoc, jako nějaký husar svého koně, když ho nechce poslouchati.

Pěkně to tu dopadá! Tamto se modlí mnichové, ovšem jen se zbožností jim vlastní, k níž se také ještě skrytě pojí zcela opačné přání *proper certum quoniam*¹⁰; zvláštní však při tom jest, že ten, za něhož se aspoň na oko modlí, kleje až hanba! - Nyní se však jeho bolest stále zvětšuje, ano téměř k nevydržení, takže náš pacient, rozpálen tím vztekem, zběsile se k úžasu celého svého okolí rozčiluje a křičí z plna hrdla: „Ó, ty proklatý, nevěstkářský živote! Nemůžeš mi jej, tvůrče, jsi-li jaký, bezbolestně odejmouti? Na takový nevěstkářský život aby se všichni čerti - jsou-li nějakí - vys.; já bych to sám udělal, kdybych jen nějak mohl! - Ha, vy nejhoupější dobytkové lékařští, kteří všichni dohromady nejste hodni ani střelné rány, dejte mně ostře nabitou pistoli, abych si sám pro tento psí a nevěstkářský život mozkiem předepsal lék, který by jej jediným třesknutím od každé další muky osvobodil!”

Hlavní lékař přistupuje k loži nemocného a chce uchopiti tepnu a prosí nemocného o klid; ale náš vznešený pacient se vzpřímí a praví: „Pojď jen, ty mrcho, ty špatný pse lékařský, abych si na tobě schladil spravedlivý vztek! Jdi ke všem čertům, ty hloupá mrcho! Nechtěl bys mne zase trápit opiem? - Hle, jak jsou chytří tito padouši; kde už nevědí nic jiného, přicházejí ihned s opiem, aby pak nemocný usnul a tak se na několik hodin zbavili spravedlivé, zcela zasloužené výčitky a aby se potají smáli a už počítali, kolik bude moci každý po mé smrti podle sazby třetího stupně požadovati! Ha, ha, ha, prohlédám ty vaše záměry, je-li pravda? Proto se klidte, vy zlí psi, jinak vás ještě těmito posledními svými silami připravím o váš hanebný, padoušský život! - Hm! Jaké to dva černé padouchy vidím tamto ve vedlejším pokoji? Co dělají tito dva darebáci? Myslím, že se dokonce modlí za mou duši?! Kdopak je k tomu povolal? Ven s nimi, jinak vstanu a zastřelím je jako psy!”

Hle, po této násilnické, leč vojevůdcovské řeči mnichové velmi rychle zmizí. Lékaři pokrčují stále více rameny a nemocný umlká a za příšerného křivení obličej začíná chroptěti; my však, jelikož zde na tomto pacientu nelze už ničeho pozorovati, se odebereme ihned do světa duchovního a budeme v krátkosti pozorovati, jak tam náš hrdina vstoupí.

⁹ Bílí negři s červenýma, vůči světlu velmi citlivýma očima. Vyd. Orig.

¹⁰ pro jistou věc

Hle, už jsme tam a zde na stejném loži v komnatě zcela stejně vypadající leží náš nemocný! Jak můžete zcela snadno pozorovati, ještě chroptí a strašně těžce dýchá a drásá si jazyk skrytou zuřivostí své rozvzteklé duše.

Hle, tam však už čeká onen jediný anděl smrti připraven, aby tuto rozlícenou duši našeho hrdiny uvolnil od jejího převelice pyšného a vysokomyslného těla. Plamenným mečem jest tento anděl vyzbrojen na znamení velké, Mnou mu propůjčené síly a na znamení jeho statečnosti a jeho úplné nebojácnosti před takovými velehrdiny této země, jakož i před celým peklem.

Hle, nyní padlo v urně času poslední zrno písku pro tohoto hrdinu a anděl se ho dotýká svým plamenným mečem, řka: "Povstaň, mdlá duše, a ty, pyšný prachu, padni zpět do moře své bezedné nicoty!"

Hle, nyní mizí tělo a nelze už spatřiti ani onoho lože, ani oné komnaty, plné pozemské nádhery; zato se však zvedá, jak snadno můžete pozorovati, zcela temně popelavě šedá, přehanebně zpitvořená duše, stojící na sypkém písku, který ji hrozí pohliti.

Hněvivě, zmateně a plaše se ohlíží kolem, nespátřuje ničeho jiného, nežli samu sebe; **ona** se však vidí zcela jinakou, nežli ji vidíme my; vidí se ještě jako vojevůdce, zdobený všemi svými řády i kordem.

„Kde to jsem,“ praví nyní hrdina, který ďábel mne sem přivedl? Nic, a opět nic! Kamkoli pohlédnu, nikde nic; hle, také **pode mnou** není nic!

Jsem snad náměsíčník anebo sním? Anebo snad jsem skutečně zemřel? Ó, to jest proklatě hloupý stav!

Jsem sice nyní zcela zdrav a necítím žádných bolestí, vzpomínám si na každou maličkost svého celého života. A přece jsem byl nanejvýš nemocný; vyčinil jsem hloupým lékařům, ony dva licoměrníky jsem zahnal ke všem čertům a také jsem, ovšem v návalu nesnesitelné bolesti, vmetl ve tvář Tvůrci několik pořádných hrubostí - na to vše si velmi dobře vzpomínám! Také vím, že jsem byl velmi rozzloben a že bych byl zuřivostí vše roztrhal; ale nyní to vše pominulo! Bylo by už vše v pořádku, jen kdybych věděl, kde to vlastně jsem a co se to zde se mnou stalo!

Kolem mne jest sice trochu světla; ale čím dále se rozhlížím, tím je temněji a já nevidím ničeho, ničeho, ničeho a opět ničeho! To je proklaté! Věřu, kdo se zde nestane ďáblovým, ten se jím už na věky nestane!

Ku podivu, ku podivu, stávám se stále čilejším, stále živějším; ale také je stále větší prázdnota kolem mne! Jsem to asi jistě v letargii! Leč ti, kdož jsou jí postiženi, slyší a vidí prý vše, co se kolem nich děje, já však neslyším a nevidím ničeho mimo sebe; nemůže to tedy býti letargie!

Není zde ani zima, ani teplo, ani úplně temno, ačkoliv to světlo zrovna neoslepuje! Jsem - což je mně nepochopitelné - v tomto osamělém stavu dokonce velmi veselý a uklidněný, takže bych v něm mohl představovat paňácu; a přece, jak vidět, nebyl jsem jistě ani v mateřském těle tak osamělý, jako zde. Věřu; kdybych zde měl u sebe něco, ech, tak něco - no, no, tak něco - ano, , ano, dobře tak - kdybych tak měl u sebe nějakého človíčka, věru, mohl bych se dokonce zapomenouti, že bych už nyní - vzal d'as vojevůdce i s jeho pěti tucty velkých předků - všechno prodal za jediného človíčka nejnižší třídy!

Kdybych však jen mohl pochopiti, kde to vlastně jsem!? Kdyby to mělo ještě dlouho potrvát, pak by byl tento stav zatraceně nudný!

Ostatně, kdysi jsem slyšel o jakémsi Bohu - obrátím se tedy vážně na Něho, ovšem předtím jsem se k Němu poněkud hrubě choval; ale je-li vůbec nějaký Bůh, nebude mně to jistě zazlívati! Hej, můj Bože, můj Pane! Jsi-li někde, pomoz mně z tohoto neblahého stavu!"

A hle, ihned přichází anděl a praví: „Příteli! V tomto stavu zůstaneš tak dlouho, dokud poslední kapka pýchy z tebe nezmizí a dokud tím nesplatíš do poslední krůpěje všechnu krev, kterou jsi proléval na tolika tisících svých bratří!-

Odhoď od sebe všechny své vojevůdcovské odznaky a pak najdeš půdu a více světla a také společnost; ale střež se sobě rovných, jinak budeš ztracen! Především se obrať k Pánu, tím se tvá cesta zkrátí a usnadní! Amen!"

Hle, náš hrdina však této rady ještě neuposlechne; proto ho anděl opouští a on ještě po několik set let setrvává v tomto nejistém stavu.

Z toho byste mohli již seznati jeho „vodu“ - proto nic dále o něm.

8. Papež

(Přijato od Pána skrze Jakoba Lorbera 11. srpna 1847.)

V tomto příkladu začneme ihned v záhrobí a budeme pozorovati muže, jenž ve světě hrál velmi velkou úlohu a na konec byl toho mínění, že svět je zde jen k vůli němu a že si s ním může dělati, co chce, jelikož se domníval býti **dokonce zástupcem Boha, více ještě nežli leckterý z jeho druhů!** Ale přes to však musel „zemřít“ a nezachránila ho před tím ani jeho domnělá velmoc, ani tento svět, ba ani ne jeho zastupitelství boží.

Pohledte tamto: Směřem přímo k severu kráčí pomalým krokem muž nadmíru vyzáblé postavy, velmi temné barvy, pohlíží pátravě kolem sebe, slídě brzy tam, brzy onam!

V jeho společnosti vidíte mužíčka, podobného opici, černého jako uhel, který se kolem našeho muže čile otáčí a tváří se, jako by měl s ním vyřizovati velmi důležité věci. Přístupme však jen blíže, abyste vyposlechli, jak podivně sám k sobě hovoří onen muž, který nevidí ani svého společníka, ani nás.

Jsme již dosti blízko muže, poslyšte, co praví: "Samá lež, samý podvod a ten nejpodvodnější jest nešťastnější; avšak nešťastný je podvodník, je-li podvodníkem vědomě! Je-li však podvodníkem nevědomě a lže-li a podvádí-li, nejsa si vědom, že lže a podvádí, pak se mu může gratulovati; neboť tehdy vodí jeden osel druhého a spokojují se oba s tou nejhorší pící. - Ale já co tedy jsem já? Byl jsem vrchní hlavou, všichni museli věřiti a konati, co já jsem poroučel; já však jsem konal, co jsem sám chtěl, jelikož jsem měl v rukou klíče moci jako někdo, kdo je bere, netázaje se, zdali je také oprávněn je bráti. Věděl jsem vše; věděl jsem, že vše to, co jsem věděl, jest jen lež a podvod! A přece jsem tuto lež a podvod vnucoval pod přísným trestem každému, kdo by jich nepřijal a nevěřil, že vše, co vychází ode mne, ať už je to napsáno či nikoliv, musí se přijímati jako naprostá pravda.

Myslil jsem však takto: Na světě je smrt těla ultimátem všeho bytí; to byla má skrytá, pevná víra a žádná moudrost na světě nebyla by mně mohla dáti víru jinou! Toto jediné jsem považoval za pravdu, a hle, i to je lež; neboť žiji dále, ačkoliv tělem jsem zemřel. O nebi, pekle a očistci dával jsem kázati na mnoha tisících kazatelkách, udílel jsem odpustky a prohlásil mnoho zemřelých za "svaté", a ustanovoval pocty, modlitby, zpovědi a přijímání; a nyní tu stojím sám a nevím kudy kam! Kdyby byl nějaký soud, byl bych již odsouzen! Kdyby bylo nějaké nebe, pak bych měl já první právo naň, neboť jsem se stal zajisté z vůle boží místodržícím církve Kristovy! A co jsem jako takový konal, byla jistě také jen nejvyšší svrchovaná vůle; neboť podle Písma bez této vůle nemůže býti ani vlas na hlavě zkřiven a ani vrabec se střechy slétnouti.

Také jsem zpovídal a udílel přijímání podle starého předpisu, ačkoliv jsem se toho mohl snadno zprostiti, neboť jsem měl moc, zrušiti zpověď i s přísným přijímáním pro každého na věčné časy; avšak z politických ohledů jsem to učiniti nemohl a ani nechtěl. Kdyby bylo nějaké peklo, bylo by také dosti důvodů, abych byl v něm; neboť před Bohem jest každý člověk vrahem! Při nejmenším bych měl býti v očistci, který by měl býti údělem každému aspoň na tři dny, ale není mně dáno ani to, ani ono! Proto Bůh, Kristus, Maria, nebe, očistec a peklo není nic jiného, nežli lež a podvod; člověk žije jen ze sil přírody a myslí a cítí jen podle vlastní koncentrace různých sil přírodních v sobě, které se pravděpodobně spojují a vážou ve věčně nezničitelnou jednotku. Mou úlohou jest tedy nyní, tyto síly blíže zbadati a na základě nepřesnějších jejich znalostí založiti jimi nebe.

Cítím však ustavičně jakési šubání na mém rouchu velekněžském¹¹. Jest tedy snad v mé blízkosti přece nějaký neviditelný duch anebo to skutečně způsobuje vítr? To je věru něco zvláštního v této nekonečné poušti! Kamkoli se člověk obrátí, zůstává věčně zcela sám; ať volá, křičí, nadává, spílá a proklíná anebo se modlí ke komukoliv, přece se nic nehne a člověk zůstává před tím jako po tom - zcela sám! Uplynulo snad již několik roků, co jsem na zemi zemřel - a to velmi bolestným, nanejvýš neblahým způsobem -, a jsem stále sám. Pod nohama nemám nic než holou poušť! Místa ovšem mám tu dost, to je také pravda, ale **kde** jsem, co se se mnou v budoucnu stane, zda budu takto dále věčně žítí, anebo přece jednou zcela zaniknu - to je nerozřešitelnou hádankou!

¹¹ toga pontificalis

Nuže tedy, **jen chutě do badání sil přírodních v sobě a z bližšího jich poznání brzy se vyvodí, co se tu ze mne stane!"**

Nyní jste slyšeli, kterak mudroval, on, zástupce Boží na zemi! Ó, ještě dlouho bude tak osaměle mudrovati, jak mu to jeho neviditelný průvodce našeptává; neboť osud takových nejvýše postavených lidí na zemi jest vždy týž, totiž osamocení, neboť oni sami sebe na zemi také nade vším osamotili.

Toto osamocení jest však veliká milost pro ně, neboť jen tím je možno přivesti je opět na pravou cestu. Jde to však velmi zvolna. Musejí prodělávati v sobě všechny stupně noci a temnoty, bídy a bolesti, jež jsou v pekle domovem.

Když byl takový horlivec prodělal osamocení asi během pěti set až tisíce, ba desetitisíce let, pak teprve přijde do společnosti přísných duchů; neuposlechne-li jich, bývá opět opuštěn a zcela o samotě ponechán, při čemž mu pak jsou předváděny všechny ohavnosti, které byly prováděny buď za něho, nebo za jeho předchůdců, při kteréžto příležitosti musí zakoušeti všech bolestí, jichž zakoušeli všichni, kteří byli za něho, anebo za jeho předchůdců pronásledováni.

Nenapraví-li ho ani toto léčení, bude ponechán takovým, jakým jest; pouze hlad a žízeň budou ho provázeti a tito dva hořmistři napraví, až na malé výjimky, časem téměř každého.

Tu máte nyní opět obraz, z něhož se můžete učiti blíže poznávati záhrobí - a "vodu", kterou musí takový náčelník přeplouti, nežli dostihne břehu pokory, pravdy a lásky! - Proto nyní již dále nic o tomto muži a příště jiný příklad!

9. Tělesná smrt vysoce urozeného ministra

(Přijato od Pána Jakobem Lorberem 12. srpna 1847.)

Jelikož tedy také velcí páni světa musejí zemřít, proti kteréžto, pro ně nanejvýš neblahé, zvláštnosti životní nemohou dosud žádné pojišťovací společnosti založiti, neboť to při vši své politice a diplomacii nepřivedli ještě tak daleko, musel se tedy také náš ministr konečně jednou připraviti, aby zaměnil časné s věčným.

Umírání jest ovšem pro takové lidi tím nejnepříjemnějším zjevem na světě, ale na to anděl smrti mnoho nedbá; u koho shledá, že se naplnila míra náležitě odměřená, toho vezme bez milosti a bez pardonu!

Náš ministr, muž, jehož celý svět uctíval pro jeho světskou moudrost, byl v pokročilém věku uvržen na lůžko záchvatem dny, provázeným horečkou, která ho mučila po dva týdny a zhoršovala se tím více, čím více bral léků k odstranění této nemoci. Na konec, pln nevole, hrozil lékařům vězením, nebudou-li ho moci nebo chtějí brzy uzdraviti.

Ale místo aby splnil tuto vyhrůžku, upadl šestnáctého dne své nemoci do bezvědomí, z něhož se na tomto světě probral teprve hodinu těsně před svou smrtí, při čemž učinil ještě krátký odkaz svého velkého majetku, a jak už u těchto lidí většinou bývá, vzal jen velmi malý zřetel na chudé; neboť co znamená několik tisíc zlatých proti mnoha zanechaným milionům?

Tak byla také církev pro forma obmyšlena nadací, nikoli z nějaké slepé víry (neboť takový člověk má buď jen málo víry anebo docela žádnou, a vše, co koná, jest jen pouhá politika), nýbrž, jak bylo řečeno, jen proto, že to vyžaduje politický zvyk.

Po této závěti klesl zpět na své lůžko a zemřel, aniž by se byl dříve vyzpovídal a přijímal, kteréhožto úkonu si beztoho mnoho necenil. Tím však bylo s ním pro tento svět také na věky zúčtováno; proto tedy nebudeme prodlévati u jeho mrtvol, nýbrž odebereme se ihned „na onen svět“ a podíváme se, jak se tam tento převelice pyšný muž tváří!

Hleďte, už jsme tam a před námi stojí náš muž ve svém úplném státnickém úboru, a čtyři zastření andělští duchové, on však vidí jen je. Toto místo představuje přesně jeho státní kabinet, v němž si předsevzal ještě něco důležitého obstarati a vyříditi. Nyní vidí přesně ony čtyři duchy ve svém tajném kabinetě a div nepukne zlostí nad úžasnou drzostí těchto čtyř domnělých „šibalů“.

Vyskočí, chopí se zvonku a chce zazvoniti; leč zvonek zvuku nevydává.

Zrada! Velezrada! „křičí z plna hrdla. "Jak přicházíte, vy bídní ničemové, do této místnosti, jedině mně přístupné, v níž jsou zpracována a uschována státní tajemství a nejsvětější

mystéria?! Nevíte, že na takovou velezradu je ustanovena smrt?! Kdo z vás odstranil srdce ze zvonku, že nyní, v tomto nejrozhodnějším okamžiku, nemůže ze sebe vydati zvuku?! Přiznejte se, zpropadení, kdo z vás byl toho původcem?"

První anděl praví: „Poslyš trpělivě s největší pozorností, co ti nyní zvěstuji! Znáš zajisté onen dobrý řád, podle něhož kromě tvého krále, nesmí na světě vstoupiti do této místnosti žádný jiný člověk. Kdybys byl ještě na světě, jistě bys nás také nespátřil na tomto místě; avšak hled, tys právě umřel tělem a jsi nyní ve světě duchů, kde jest jen **jeden** Pán, zatím co všichni ostatní duchové jsou bratři, dobří anebo špatní, podle toho, jak kráčeli na zemi, zda dobře či špatně! Máme tedy od Pána v povinnosti z lásky právo, navštívit každého a nabídnouti mu své služby, je-li nám, jako ty, ještě přístupen!

Tento Jediný Pán nám přikázal, abychom ti zvěštovali a také zjevili, že zde pro tebe v tomto věčném světě přestala všechna světská čest a postavení i se vší politikou; a tato místnost, tvůj šat a všechny tyto tvé domnělé nejdůležitější státní papíry jsou pouhým klamem a výplodem tvé ještě silně k světu Inoucí fantazie a zmizí, jakmile nás budeš následovati. Budeš-li nás následovati, budeš mítí snadnou cestu do opravdové, věčné Říše života, jejíž blaženosti nezměříš a nespočítáš; nebudeš-li nás však následovati, bude ti převelmi za těžko dospěti k Boží Říši života! Neboť hle, tys byl na světě z Božího dopuštění velkým mužem a měl jsi velkou moc; touto mocí se však v tobě co nejmocněji probudila láska k panování, která tě svedla k mnohému, co nebylo založeno na Božském řádu. Tato moc světská, jakož i vládčivost, vzala ti také víru v Pána a mnohdy i lásku k bližnímu a učinila tě pro Říši Boží úplně neschopným.

Avšak hled, Pán ví, jak těžké břímě bylo ti nésti, a má velké slitování s tebou; proto nás vyslal k tobě, abys byl zachráněn a povznesen a nikoliv, abys zahynul pro své velké břímě světské, které sis ještě sem přinesl. Nemysli zde na svůj soud; neboť v Říši svobody duchovní není soudu ani soudce, kromě vlastní svobodné vůle každého člověka!

Také nemysli na peklo; není nikde, leda v každém člověku samém, když si je byl svým zlem v sobě dříve utvořil. Nemysli však také na nebe, jako zaslíbenou odměnu za dobré skutky nýbrž tvou vůlí budiž slovo Pána Ježíše; jedině tímto slovem Ho hledej! Máš-li Jeho, pak máš všechna nebe a zcela jinou moc z lásky, nežli jakou jsi měl na světě ze své světské chytrosti a vysokého postavení. Nyní víš vše; konej, co ti připouští tvá svobodná vůle ve jménu Pána Ježíše. Amen!"

Ministr praví: „Vskutku, vaše řeč je moudrá a jest mně zárukou, že vše je tak, jak jste mně sdělili. Také jsem si plně ujasnil, že jsem tělesně zemřel; ale že by zde byl jistý Žid Ježíš jediným Bohem a Pánem, toho nechápu; co je potom „Otec“ a „Svatý Duch“ ?

Hleďte, to s vlastní naukou Ježíše nesouhlasí, neboť on byl přece prvý, který všude učil jakési Božské Trojici! Proto mi promiňte, že vás tedy nemohu tak rychle následovati, jak si přejete, - leda, že byste mne o tom rychle přesvědčili!"

Anděl praví: „Bratře, to nejde tak rychle, jak si to myslíš; nejprve odlož svůj státní šat a obleč šat jiný, šat pokory a úplného sebezapření, pak nabudeš brzy nejuplněnějšího přesvědčení o tom, co se ti nyní jeví ještě nepochopitelným."

Ministr praví: „Dobře tedy, převezměte mne a uveďte na pravou cestu a vymyťte pečlivě z mé duše vše světské, pak se - ukáže, jak se to má s vaší výpovědí." Nyní přistupují ostatní tři andělé, svlékají našemu muži státní šaty a místo nich oblékají ho do popelavě šedých, velmi rozedraných a poměrně špinavých, načež druhý anděl k němu praví: „Nuže, nyní jsi oblékl šat pokory; ale to vše ještě nestačí, nýbrž musíš býti také **skutkem** pokorný. Proto nás následuj."

Muž je následuje a hle, tu přicházejí k selskému dvorci, kde mu praví: „Hled, zde bydlí jistý nepřívětivý muž, mající velká stáda vepřů! U něho budeš sloužiti a spokojíš se se vším, co ti za odměnu dá; a bude-li k tobě tvrdý a nespravedlivý, budeš vše trpělivě snášeti a zjednávat si právo pouze v milosti a slitování Páně."

Bude-li tě bítí, neoplácej mu to; nýbrž jako otrok mu nastav záda, podobně, jako jsi často vídal na zemi, když se ubohý voják musel ve své vojenské podřízenosti chtě nechtě položit na lavici a snésti tvrdý, často nespravedlivý trest! Sneseš-li to vše s opravdovou trpělivostí, bude ti pak lepší soud údělem!"

Nato praví muž: „Děkuji co nejposlušněji za toto vedení! Vraťte mi jen můj státní šat, vy podvodníci; já si své cesty budu klestit sám! Podívejme se na ty darebáky! Z našince, maji-

cího nejméně dvacet předků, chtěli by z ničeho nic udělati pasáka vepřů! Ó, kdybych byl ještě na světě, vyplatil bych vás za to, že byste na to pamatovali! Ti pobudové vydávají se dokonce za „Boží posly“; no, počkejte, toto Boží poselství vám přijde ještě draho!"

Hle, andělé mu vrací jeho státní šat a praví: „Jak chceš! Tu máš svůj pozemský šat! Nechceš-li jít po cestách života, jdi si po svých vlastních; naše služba u tebe jest však skončena!"

Nuže, hleďte, do jaké „vody se náš muž ubírá; bude mu v ní dlouho plovati, dokud, vrací se jako ztracený syn, nedospěje k Otci.

Střež se proto každý panovačnosti; neboť tato má vždy podobné špatné následky. - Příště jiný příklad.

10. Biskup Martin ¹²

(Přijato od Pána Jakobem Lorberem 13. srpna 1847.)

Biskup, který si velice zakládal na své hodnosti, jakož i na svých ustanoveních, onemocněl jednou, naposled. On, jenž sám, dokud byl ještě podřízeným presbyterem ¹³, líčil v nejnádhernějších barvách radosti nebeské, - on, jenž se často úplně vyčerpával líčením slasti a blaženosti v Říši andělů, nezapomínaje však vedle toho ovšem také na peklo a žalostný očištec, neměl ještě ani nyní, jako stařec téměř již osmdesátiletý, žádného přání státi se vlastníkem tohoto svého nebe, které tak často nanejvýš velebil; jemu by bývalo milejším ještě tisíc let pozemského života, nežli nějaké budoucí nebe i se všemi jeho slastmi a blaženostmi.

Proto tedy náš onemocnělý episkopu ¹⁴ vynaložil také vše, jen aby se opět pozemsky uzdravil. Nejlepší lékaři museli býti stále kolem něho; ve všech kostelích jeho diecése musely býti slouženy mše za uzdravení a všechny jeho ovečky byly vyzvány, aby se modlily za jeho zachování a aby skládáním a dodržováním zbožných slibů místo něho získaly mu plnomocných odpustků. V komnatě, kde nemocný ležel, byl zřízen oltář, u kterého musely býti slouženy dopoledne tři mše za uzdravení; odpoledne museli se pak tři nejzbožnější mnichové ustavičně modliti z breviáře ¹⁵ před stále vystaveným "sanktissimem" ¹⁶. On sám začasť zvolal: „Ó, Pane, smiluj se nade mnou! Svatá Maria, matko milá, pomoz mně, slituj se nad mou knížecí biskupskou hodností a milostí, kterou nosím ku počtě tvé a tvého Syna. Ó, neopouštěj svého věrného sluhu, ty jediná pomocnice v každé nesnazi, ty jediná oporo všech trpících!" Leč to vše nic nepomáhalo; náš muž upadl do velmi hlubokého spánku, z něhož se na tomto světě již neprobral.

Jaké všelike „vysoce důležité" obřady se daly s mrtvolou biskupovou **zde** (na zemi; vyd. orig.), víte, a proto se při nich nemusíme déle zdržovati; zato se ihned poohlédneme **ve světě duchů** a uvidíme, co si tam náš muž počne.

Hle, už jsme tu, - a vizte, také zde leží náš muž na svém loži; neboť, dokud je ještě teplo v srdci, neuvolňuje anděl duši od těla. Toto teplo je totiž nervový duch, který dříve musí býti duší úplně pojat, nežli může anděl s úplným odloučením započítí; neboť vše tu postupuje podle náležitého řádu.

Nyní však duše tohoto muže pojala již v sebe nervového ducha úplně a anděl ji právě odlučuje od těla slovy: „Efeta", to jest „Povstaň duše; a ty, prachu, klesni pak zpět ve svůj rozklad a rozpadnutí a trouchnivění říší červů. Amen."

Nuže, hleďte; náš biskup již povstává - zcela tak jako žil - ve svém úplném biskupském ornátě, otvírá oči a rozhlíží se udiveně kolem a nevidí nikoho kromě sebe, také ne anděla,

¹² Srovnáno s originálem spisu "Bischof Martin" z r. 1927; př.

¹³ "nejstarším" v radě církevní

¹⁴ biskup

¹⁵ "krátký přehled", modlitba z modlitební knihy katolických duchovních

¹⁶ nejsvětější svátostí oltářní. Vyd. orig. z roku 1927

který ho probudil! Krajina jest jen mdle osvětlena, jako za dosti pozdního večerního soumraku, a půda se podobá suchému alpskému mechu.

Náš muž žasne nemálo nad tímto zvláštním pohledem a praví nyní k sobě: „Copak je to? Kdepak to jsem? Žiji ještě, nebo jsem zemřel? Byl jsem přece velmi nemocen a jest zcela snadno možno, že jsem již nyní mezi zesnulými! Ano, ano, proboha, už tomu tak bude! Ó, svatá Maria, svatý Josefe, svatá Anno, vy mé tři nejmocnější opory, - přijďte, přijďte a pomozte mi do Říše nebeské!“

Nyní jistou dobu vyčkává, pátraje starostlivě kolem sebe, s které strany tito tři přijdou, ale oni nepřicházejí.

Opakuje své volání silněji a vyčkává; ale zase nikdo nepřichází! Volá po třetí hlasem ještě silnějším, - ale také po třetí marně! Z toho jest našemu muži nadmíru úzko, stává se téměř zoufalým a praví ve svém stále zoufalejším rozpoložení: „Ó, probůh, Pane, pomoz mně! (To jest však jen jeho obvyklé úsloví.) - Copak je to? Třikrát jsem volal, - a nadarmo! Jsem tedy zatracen? To nemůže být; vždyť nevidím ani ohně, ani pomozpánbůh¹⁷! Hahahaaaaa (chvěje se), - to jest opravdu strašné! - Tak sám! - Ó, Bože! Kdyby nějaký pomozpánbůh přišel sem, a já - bez kroupky - třikrát posvěcený -, bez krucifixu! - co si počnu?!”

A na biskupa bude míti - pomozpánbůh obzvláštní záľusk!? -Ó,-Ó-,óóóó (chvěje se úzkostí); to už je nyní k zoufání! Myslím dokonce, že se u mne již dostavuje pláč a skřípění zubů?! -

Odložím toto své biskupské roucho, pak mne snad pomozpánbůh nepozná! - Ale potom by měl pomozpánbůh ještě větší moc nade mnou?! Ó, běda, ó, běda, přec jen strašná věc je ta smrt!

Ano, kdybych jen byl opravdu zcela mrtev, pak bych také neměl vůbec žádného strachu; ale právě toto živobytí po smrti, to je to! - Ó, pomozpánbůh! Co by se asi stalo, kdybych se odebral dále? - Ne, ne, zůstanu! Neboť co je zde, to z krátké zkušenosti nyní vím; jaké následky by však měl i jen jediný záhadný krok vpřed, nebo vzad, to ví Bůh sám! Proto zde ve jménu Boha a ve jménu nejbřahoslavenější Panny Marie raději vyčkám posledního soudu, než abych se, byť jen o vlas, pohnul vpřed anebo vzad!”

(Další příběhy tohoto, svého druhu velmi zbožného muže, budou jednou dále ukázány¹⁸; zde budiž ještě jen podotknuto, že se stal - po krátké, avšak pilné škole - **blaženým**.)

11. Chudý

(Přijato od Pána Jakobem Lorberem 16. října 1848.)

Smrt, anebo vlastně odchod chudého dělníka, kterého velcí tohoto světa nazývají mezi sebou nejčastěji „neřádem“, „holotou“ a „mizernou sběří“, z tohoto života zkoušky do opravdového věčného života duchovního.

Pojďte tedy se mnou do převelice chudé světničky, podobající se spíše medvědímu doupěti, nežli světnici člověkem obývané. Její vnitřní prostor má sotva několik krychlových sáhů. Do tohoto brlohu vedou velmi chatrné dveře, nad nimiž jest dvě pídě dlouhý a píd' vysoký otvor, jímž vniká velmi oslabené světlo, odrážející se od špinavé chlěvské zdi sousedního boháče a osvětľující vnitřní prostor tohoto brlohu jen tolik, aby si jeho sedm obyvatelů vzájemně oči neporanilo. Tento skvělý příbytek o jedné světnici nemá ani kamen, ani krbu; místo nich jest v koutě velmi špinavý, neopracovaný, sotva stopu vysoký vápenec, na kterém si chudí obyvatelé tohoto opravdového medvědího doupěte vaří skrovné jídlo, jsou-li tak šťastni, že si prací a žebráním zaopatří, čeho k tomu třeba. - Nota bene, za toto nádherné obydlí musejí tito chudí lidé platiti bohatému domácímu měsíčně 1 zl. 30 kr. nájemného a jsou s tím dokonce ještě velmi spokojeni, jelikož jejich domácí na ně zrovna příliš nenaléhá, nemohou-li činži ihned na prvního zaplatiti, ba dokonce jim i 14 dní čeká. Ano, tento jejich domácí je i tak dobrý, že v době onemocnění jejich sedmdesátiletého otce prodal jim 30 liber plesnivé žitné

¹⁷ d'ábla

¹⁸ Stalo se tak v objemném spisu. "Bischof Martin"; př.

slámy za 20 kr. a čekal na zaplacení plných 10 dní. Takový od srdce dobrý a trpělivý pan domácí bude si zajisté moci u Mne, Pána, dělati jednou také nárok na slitování a trpělivost!?

Nuže pohledte, v nejtemnějším koutě tohoto brlohu leží právě na čerstvé, dvacetikrejcarové slámě náš chudý dělník. Před několika lety spadl při těžké práci na stavbě se špatného lešení, zlomil si dvě žebra a ruku; byl sice přenesen do nemocnice pro chudé, kde byl půl roku lékařsky tyranizován, a poté, ač naprosto špatně vyléčen, byl na lékařské dobrozdání propuštěn jako uzdravený.

Jsa od té doby churavý zesláblý a těžké práce už neschopen, pomáhal si se svou, rovněž nemocnou a slabou ženou a s pěti dcerkami, z nichž nejstarší bylo 14 let, různými drobnými pracemi, svým silám přiměřenými, a mnohdy také milodary, které si tu a tam buď jeho žena anebo děti vyprosily od nějakého soucitnějšího pána, s jakým se ovšem zřídka kdy setkaly. Stáří, slabost, zima a špatná strava, jakož i zbylé rakovinné poranění žeber uvrhly ho nyní na toto nanejvýš bedné lůžko, na kterém ho nyní při své návštěvě spatřujeme.

Vyhublý, jako egyptská mumie z dob faraonů, pln bolestí na celém těle, jehož kyčle, kostrč a nejméně na palec vystávající páteř, jsou od tvrdého lůžka zcela rozbolavěné, k tomu ještě s prázdným, vši potravu postrádajícím žaludkem, tedy pln palčivého hladu, praví své ženě hlasem velmi změněným: „Matičko! Nemáš už docela ničeho? Ani kousíček chleba? Ani trochu teplé omáčky? Ani vařených brambor? - Ó, Bože, ó, Bože! Mám strašný hlad! Bolestí se nemohu již ani pohnouti a k tomu ještě takový hlad! Ó, můj Bože, můj Bože! Vysvobod' mne už jednou z tohoto utrpení!"

Žena, držící se mdlobou a hladem také sotva na nohou, praví: „Ó, můj ubohý, nejmilejší muži! Hned o šesté hodině ráno vyšly tři nejstarší děti, aby od dobrých, soucitných lidí něco vyprosily, a nyní jsou již tři hodiny odpoledne a ještě tu žádné z nich není. Chvěji se strachem a úzkostí na celém těle, zda se jim nepříhodilo něco zlého. Ó, Ježíši a Marie! Nespady dokonce do vody anebo neocitly se snad v nejnemilosrdnějších rukou policie? Chvěji se na rukou i na nohou! Ježíši, posiluj mne zatím! S pomocí Boží seberu všechny své síly a půjdu přímo na policii a pozeptám se tam, zda nevědí, kam se naše ubohé děti poděly."

Nemocný praví: „Ano, ano, milá matičko, jdi, jdi! Mně je již také nadmíru úzko; nezůstávej však dlouho venku a přines mi něco k jídlu, jinak umru hlady! Považ, že jsme již plné dva dny ničeho nejedli! Jen aby ta tři ubohá děvčata nezůstala zemdleností někde ležeti? - Ó můj Bože, ó, můj Bože, proč taková bída musela na mne přijíti!"

Žena nyní odchází a, sotva vyšla na ulici, spatří již také úředního pochopa, an žene před sebou její tři děti. Spatřivši to tato žena, matka, vykřikne hrůzou a volá, lomíc rukama: „Spravedlivý Bože! Ó, Ježíši! To jsou mé ubohé děti!"

Děti, celé uplakané, sotva dechu popadajíce, vypravují matce: „Ó, maminko, maminko! Tento zuřivý člověk chytil nás na ulici právě, když jsme prosily jistého člověka o almužnu pro našeho na smrt nemocného otce, zavřel nás pak do temné komory, a ježto nás již častěji viděl žebrati, přišel pak ještě s ošklivějším člověkem, který vypadal jako pán; tento přes to, že jsme ho na kolenou prosily, dal nás metlami tak zmrskati, že jsme na zadní části těla celé zkrvavené. Potom se nás nevlídně tázal, kde bydlíme; a když jsme bolestí sotva byly sto udati mu naše obydlí, poručil tomuto zuřivému člověku, který nás tak strašně zbil, aby nás dovedl domů. - Ó, maminko, maminko, jak to strašně bolí!"

Matka, sotva slova mocná, vzdychne hluboce ke Mně, řkouc: „Ó, Pane, spravedlivý Bože! Žiješ-li, jak můžeš k této ohavnosti přihlížeti a ji beztrestně připouštět? Ó, můj Bože, můj Bože, jak můžeš dopouštět, aby taková bída na nás přicházela?!" Potom hořce zapláče; policista však, nechťeje, aby matka upozorňovala na sebe kolemjdoucí, zakazuje jí na ulici takto povykovati a poručí jí, aby se ihned klidila domů.

Matka se omlouvá jakožto matka a s pláčem praví: „Ó, pane, což mohu jinak - než plakat? Můj sedmdesátiletý, na smrt nemocný muž leží úplně vyhladovělý na holé slámě; všichni jsme po dva dny ničeho nejedli. Tato pozdní, podzimní doba je vlhká a již velmi studená a my nemáme ani loučky dřeva, abychom si mohli své studené a vlhké obydlí ohřát; já sama jsem slabá a nemocná. Tato tři děvčata byla naší jedinou oporou a vy jste nám je ztloukli až do zmrzačení! Ó, Bože, jak bych k tomu mohla mlčet?"

Jak mi můžete zakazovati tento oprávněný pláč? Cožpak nejste člověk, křesťan?"

„Tu ji chce strážník odstrčiti; ale vtom vyskočí neznámý srdnatý muž, který se dosud skrýval za rohem, a vzkřikne na strážníka: „Zadrž, příteli! Až potud a již ani o vlas dále! Zde

máš, ubohá matko, 30 zl.; opatři se za ně, jak ti nejlépe možno. Ty nanejvýš bezcitný katův pacholku se však ihned odtud vzdal, sice ti tvou tygří lebku proženu několika koulemi !"

Za tuto vyhrůžku chce strážník tohoto dobrodince uvězniti; ale cizinec vytáhne ihned z náprsní kapsy svého kabátu ostře nabitou pistoli a namíří ji na drába, jenž nyní ovšem považuje za vhodné, co nejrychleji se vzdáliti, než aby se snad dal tímto strašně vážně vypadajícím mužem zastřeliti.

Jakmile je strážník z dohledu, jde také tento muž zcela tiše a pokojně svou cestou dále. Matka a její tři děti posílají za ním polibky díků a matka, podporována jsouc třemi zbitými dcerami, které pro tohoto dobrodince zapomněly úplně na svou bolest, spěchá ihned do nejbližší hospody a nakoupí chleba, něco vína a masa. Sklepník, přijímaje od této chudé holoty 10 zlatovou bankovku na rozměnění, tváří se ovšem poněkud podezíravě, myslí si však: Peníze jsou peníze, ať ukradené nebo čestným způsobem vydělané. Promění chudé ženě bankovku a dá jí, čeho žádala.

Přispěchavše s tím domů, zastihnou ubohého muže plačícího bolestí a hladem. Matka mu podává ihned trochu chleba a vína a nejstarší dcera doskočí neprodleně k nejbližšímu hokynáři a nakoupí za pár grošů dřeva, sirek a také půl libry svíček. Když s tím přijde domů, nalezne k svému zděšení přede dveřmi našeho chudého dva policejní pochopy, kteří se nyní co nejrychleji vrátili, aby zastihli onoho dobročinného muže buď ještě zde, a když ne, aby se od této chudé ženy aspoň něco dozvěděli o stavu a obydli onoho muže, a kdyby jim ničeho nesdělila, aby ji uvěznil.

Jsouce policejním úřadem s tímto chvályhodným předsevzetím vysláni, vstupují s tímto chudým děvčetem do temné světnice, žádajíce ihned světlo a naléhajíce hrozbami na ženu, aby jim pověděla vše, co ví o onom muži, jinak že musí s nimi jíti na policii. Když to ubohá žena uslyší, zhrouť se úzkostí; nejstarší dcera, chvějíc se strachem, rozžehne žádané světlo a oba pochopové, spatřivše na zemi nemocného, téměř zcela nahého, částečně jen chatrnými hadry přikrytého, ustoupí sice s počátku s hrůzou, brzy se však vzchopí a ptají se polomrtvé ženy na stav a bydliště zmíněného muže. Žena se chvěje a není schopna odpověděti. Oba pochopové považují tento stav za úskok a odtrhnou ženu od země, chtějíce ji ihned odvésti; nemocný muž a pět dětí prosí o milost a slitování, ale pochopové vykonávají němě svůj krásný úřad! Ale v okamžiku, kdy již oba pochopové drží ženu na prahu dveří, přichází náš muž ještě a třemi silnými pomocníky, kteří vyprostí nejprve z rukou těchto dvou drábů úzkostí polomrtvou ženu a natlukou jim tak důkladně, že stěží odcházejí, a pohrozí jim, jakož i celému úřadu, řkouce: „Ve jménu Božím! Oповážíte-li se, vy bídné bestie, vstoupiti ještě jednou na toto posvátné místo, v němž sídlí andělé Boží, očekávejte od nás tu nejstrašnější pomstu! My nejsme lidé a bytosti tohoto světa, nýbrž ochranní duchové těchto andělů, kteří zde prodělávají zkoušku těla.“

Nato zmizí oni čtyři pomocníci; oba drábové pak také zcela vystřízlivělí odtud odchází, aby již nepřišli. Žena se záhy nato vzpomene a děkujíc M n ě za záchranu, stará se nyní o to, aby muž, s nímž to jde již ke konci, dostal teplé polévky. Polévka jest brzy hotova a za tisícového žehnání podávána starci, který ji s velkou chutí požije, vzdávaje díky Mně a své rodině. Jsa tím poněkud více posílen, praví ženě a svým dětem: „Má drahá ženo a mé nejmilejší děti! Mnoho jste vytrpěli kvůli mně, ale také jste se zřejmě přesvědčili, že ruka Páně bojovala za vás a zahrnala odtud vaše nepřátele, jako špatného strašidelného ducha. Důvěřujte tedy budoucně v Pána! Bude-li vaše nouze největší, bude On vám nejbližší. Odpusťte všem, kdo byli na nás a zejména na vás tvrdí; jsou to pouhé nástroje slepé panovačné vlády policejního úřadu a činí, aniž by pátrali a věděli, co činí. Pán sám budiž jejich soudcem! Snášejte svůj kříž trpělivě a nehleďte nikdy štěstí tohoto světa, neboť děti Štěstěny tohoto světa nejsou, nebo jen zřídka bývají dítkami Božími. To, co jest v tomto světě nádherné, jest před Bohem ošklivost! Nebojte se ničeho tolik, jako světského štěstí, neboť toto jest většinou největším neštěstím pro ducha. Hleďte, co by mně bývalo prospělo, anebo mohlo **prospěti**, kdybych byl jedním z nejbohatších pozemských občanů? Nuže, na konci své pozemské dráhy životní neměl bych před sebou nic jiného, nežli jistou věčnou smrt; ale jak zcela jinak to dopadá nyní se mnou! Smrt pozbyla svých hrůz úplně, pro mne již smrti není! Již jsem vykoupen ze všech svých pozemských utrpení a přede mnou již stojí široce otevřená nádherná brána do Říše Boží! - Hle, mé tělo, toto opotřebované sedlo duše k nošení Božího kříže, leží nyní již studené a mrtvé na tvrdém slaměném loži; avšak já, duše a duch, jenž

jsem toto nyní mrtvé, ode mne odpadlé tělo po sedmdesát let obýval, jsem nyní volný, žiji již věčným životem a smrt těla jsem ani neviděl ani nepocítil, - neboť v jediném, mně sotva povědomém obdivuhodném okamžiku byl jsem od svého obtížného břemene osvobozen. Ohmatejte tělo a přesvědčte se, že je úplně mrtvé. (Žena a děti ohmatávají tělo a ohledávají, že je studené, ztuhlé a mrtvé.) A hleďte, přece žiji a mluvím s vámi a to mnohem dokonaleji, nežli jsem kdy mluvil.

Je to však proto, že jsem vždy věřil v Ježíše, onoho Ukřižovaného, a že jsem jednal, pokud mně to bylo jen možno, podle jeho přikázání. Avšak jako učil v chrámě, že totiž ti smrti neuzří a neokusí, kdo Jeho slovo přijímají a podle něho žijí, tak se to nyní také na mně potvrdilo jako věčná pravda, neboť já jsem tělo odložil, aniž bych pocítil, jak a kdy.

Jmění jsem vám nezanechal žádného, má velká pozemská chudoba je vašim veškerým dědictvím; avšak radujte se z toho! Kdyby slepí boháči země věděli, jakým bohatstvím je pro ducha pozemská chudoba, prchali by před pytli zlata jako před morem; ale jejich velká slepota považuje za zisk to, co je na věky usmrčuje. Nechme je tedy kráčet po cestě záhuby; chcete-li však na konci své pozemské cesty býti tak šťastnými jako jsem nyní já, přchejte před štěstím světa a nikdy je nehleďte!

Věřte mi, že s vámi nyní mluvím již z onoho světa a takto pravím: Čím jest kříž někoho větší a čím těžší k nošení, tím lehčí: a méně cititelný bude jeho přechod z tohoto světa hmotného do světa duchovního, neboť všichni, kdož následují Krista, musejí kráčet cestou kříže. Veškeré tělo musí býti s Kristem ukřižováno a v Něm zemřítí, jinak nemůže na věky dospěti k žádnému probuzení a vzkříšení v Něm a skrze Něho.

Chudobou, nouzí a jinými životními svízeli jest však tělo již v Kristu křižováno a usmrčováno. Proto také každý, kdo žije tak, jako jsme žili my a jak i vy ještě žijete, bude zde, kde boháči na konci svého pozemského štěstí vlastně zcela umírají, probuzen a bude již na zdánlivém úmrtním loži sklízeti úplné vzkříšení k životu věčnému; neboť chudý, do vůle Páně odevzdaný, zmírá neustále, a když se jeho čas naplní, jest také už s veškerou smrtí hotov a proto již nemůže zemřítí, nýbrž jen býti vzkříšen v Kristu. Avšak zcela jinak tomu je u člověka, jenž žil neustále svým choutkám; takový člověk umírá při dosažení cíle svého těla skutečně a úplně a na onom světě může býti probuzen jen stěží, anebo nemůže býti vůbec nikdy probuzen.

Podržte to vše ve svých srdcích a buďte naplněni radostí, když vámi svět pohrdá a vás potupnými jmény zahrnuje a všelikými zbraněmi svého zlého srdce pronásleduje; neboť Pán zlé vždy pozoruje a zná jejich záměry. Pravím vám: Až budete vzkříšeni vy, tehdy zahynou oni. Proto hleďte především Říši Boží a její spravedlnost; vše ostatní bude vám přidáno. Proto se nikdy z bohatých tohoto světa neradujte, nýbrž spíše jich politujte; neboť oni všichni jsou převelice chudí na duchu! Zato se však tím více radujte z těch, kdo, podobně jako vy, mají všelijaký kříž a strádání; neboť oni umírají denně v Kristu, aby pak na konec již nezemřeli, nýbrž k věčnému životu v Kristu byli vzkříšeni.

Tato má poslední slova na tomto světě budtež vašim největším bohatstvím, jež vám tu zanechávám; z tohoto dědictví nebudete platiti daní. Toto mé tělo odstraňte brzy z komory; neboť je úplně mrtvé! Nekonejte však při tom obřadů, neboť všechny takové obřady jsou před Bohem ohavností. Také nedávejte na mši; neboť Pánu Bohu se zaplacená modlitba oškliví. Ale vše, co konáte, budiž živoucí chválou Pána za to, že mně prokázal tak velikou milost! Jediné Jemu budiž všechna čest, všechna chvála a všechna naše láska na věky! Amen! -

Po těchto slovech zmlkne pro tento svět, pro který již dříve tělem úplně odumřel.

Nato spatří ihned vedle sebe státi tři nadmíru vlídné, bílým, řasnatým rouchem oděné muže, kteří ho laskavě pozdravují a podávají mu také ruce k věčnému bratrskému svazku. S radostí a blažeností, zapomínaje všech pozemských útrap, podává jim ruce, a jsa dosud nad svým pozemským tělem jakoby vzpřímeně sedící, praví: „Ó, milí, dosud mně úplně neznámí přátelé Pána Ježíše Krista, jimiž jistě jste! Plných sedm desítiletí, které jsem na tvrdé zemi prožil, zažil jsem - pozemsky vzato - málo dobrých, zato však tím více strastiplných dnů a dnové poslední byly jistě ty nejtrpčí! V těchto dnech se bolesti a největší bída na mou ubohou hříšnou hlavu jen sypaly; avšak budiž Pánu vše obětováno a Jemu jedinému budiž za to všechna chvála a všechna má láska na věky! Neboť ačkoliv jsem skutečně mnoho vytrpěl, přece jen nikdy nechybělo občasných útěch, které mne znovu v srdci zcela vzpružovaly a

naučily mne pohrdati ve jménu Páně všemi tělesně k smrti nejtrpčími, strašlivými bolestmi a ranami těla. A nyní s velikou milostí, pomocí a slitováním Boha, Pána Ježíše Krista jsem vše přestál a očekávám právě s trpělivostí, která mi často na zemi zmirňovala všechna utrpení, jak se mnou nejsvětější vůle Páně naloží. Jemu jedinému budiž všechna má láska a mé vzývání. Jediné Jeho svatá vůle se staň!"

Praví jeden z oněch tří bílých mužů: „Milý příteli! Co bys však učinil, kdyby tě snad Pán pro Svou velkou svatost a tvé odpustitelné hříchy určil podle tvého vyznání víry na neurčitý čas do očištěnce, kde by ti bylo vytrpěti převeliké bolesti? Mohl bys ještě potom za těch největších palčivých bolestí Pána chváliti a velebiti, ano i milovati?"

Praví chudý: „Ó, milý příteli! Nekonečná Svatost Páně vyžaduje zajisté největší čistoty každé duše, která se má státi hodnou Jeho pohledu; ale Jeho rovněž tak nekonečná moudrost a dobrota zajisté také ví, kolik bolestí může ubohá duše snést, a proto ji nepřetíž. Vyžaduje-li toho však ode mne Jeho spravedlnost z důvodů Jeho nekonečné svatosti, staň se také i tu Jeho svatá vůle; spatřuji i v tom ještě Jeho velkou lásku, která jen proto takové očistění duše ustanovuje, aby se tato mohla státi hodnou, zřítí Boha. Pravím ti, Pán je vždy nejčistší láska, tedy nekonečně dobrý, a vše, co koná, jest dobré; proto staň se nyní zcela jediné Jeho nejsvětější vůle! Neboť i kdybych prosil snažně o šetření a slitování, nebylo by to zajisté nikdy pro mne tak dobré, jako to, co nejvyšší moudrost a láska Páně mi nařídí a určí: proto pravím jednou provždy na věky: Pochválen bud Pán Ježíš Kristus, Jenž tu jakožto jediný Pán Bůh s Otcem a svatým Duchem panuje a vládne od věčnosti do věčnosti. Budiž Jeho nejsvětější jméno velebeno a Jeho nejsvětější vůle se staň! Amen !"

Praví onen bílý: „Tys nyní mluvil úplně správně a pravdivě; ale považ, že jsi zemřel bez zpovědi a přijímání! Nemohlo by se snadno státi, že by mohl býti nyní, kdy musíš předstoupiti před soudnou stolicí Kristovu, nalezen na tobě nějaký smrtelný hřích a že bys pak musel ve stavu nemilosti, podle nauky tvé církve na věky jíti do pekla? Jak bys tu potom chválil a velebil Pána?"

Praví chudý: „Přátelé! Co jsem mohl učiniti, to jsem jistě učinil ! Že jsem se na konec nemohl vyzpovídati, nebylo přece mou vinou, a ostatně před třemi týdny jsem se vyzpovídal, při čemž mne zpovědník ujišťoval, že nyní už na dlouho zpovědi potřebovati nebudu. Ó, přátelé! Kdybych měl však přece míti na sobě nějaký nepovědomý smrtelný hřích, pak prostě Pána za mne ubohého hříšníka, aby mně byl milostivý a milosrdný; neboť přijíti po strastiplném pozemském životě do pekla, bylo by zajisté to nejstrašnější! Ó, Pane! Staň se vůle Tvá, ale budiž mně, ubohé, hříšné duši, milostivý a milosrdný !"

Praví opět bílý muž: „Ano, milý příteli, v případě, že bys na sobě měl smrtelný hřích, pak by to s naší prosbou asi nešlo; neboť víš přece z nauky své církve, že u Boha po smrti nemůže býti žádného slitování pro Jeho nanejvýš dokonalou, nejpřísnější a nanejvýš neproměnitelnou spravedlnost. Mimo to jsi na světě málo a na konec již téměř nikdy zcela nic nedal na přímělu svatých, jakož i na oběť mše svaté, čímž ses bez odporu vůči své církvi zachoval jako kacír a před její tváří stal tím největším hříšníkem. I kdybychom tu nyní u Boha prosili, myslíš, že by ti naše příměluva nějak prospěla? Pročpak jsi podle svého posledního vyznání pranic nedal na církevní litanie a mše za zemřelé, zanecháváje svým pozůstalým nauku, že modlitby zaplacené jsou před Bohem ošklivostí a že proto nemají za tebe na mše dávat? Jelikož tomu všemu v tvém případě takto jest, jak máme za tebe u Boha prositi ? Co si nyní v tomto ohledu myslíš ? Bude ti to, anebo může ti to snad nějak u Boha býti ku prospěchu ?"

Praví chudý, pln ducha a hlubokého pochopení: „Přátelé! Budťež si kdokoliv, to je mně jedno, více nežli tvorové Boží nejste a tím jsem - Pánu Bohu věčný dík a láska! - také já a myslím, že smím s vámi mluvit právě tak svobodně, jako vy mluvíte se mnou. Byl jsem sice na světě velmi chudý a bídny; dovedl jsem však čísti, trochu psáti a dosti dohře počítati. Neděle a svátky strávil jsem většinou pozorným čtením a rozjímáním o Písmu svatém. Čím více jsem je chápal, tím jasněji jsem poznával, že římskokatolická církev koná a chce, aby se konal právě naprostý opak toho, čemu Kristus a apoštolové podle čtyř evangelíí a apoštolských listů učili a co sami konali. V jednom liště apoštola Pavla našel jsem dokonce toto ohromující místo: A kdyby anděl z nebe přišel a učil jinému evangeliu, nežli tomu, které já vám zvěstuji totiž evangelium o Ježíši ukřižovaném, budiž proklet !" (Gal. I, 8.) Tento výrok projel jako tisíc blesků celou mou duší i zamyslel jsem se a otázal se sama sebe: „Když apoštol takto mluvil, jak je to tedy s naukou Říma, která si slova Božího nejen neváží, zapovídajíce je všem lai-

kům čisti, nýbrž učí zcela jiným věcem, které se přímo rovnají nejtemnějšímu pohanství? Komu mám nyní věřiti?" - Jaksi nejvnitřnější hlas promluvil téměř zcela hlasitě ke mně: „Věř slovu Božímu!“, a já jsem jednal, jak to onen vnitřní hlas vyslovil. Den ze dne bylo mi jasnější, že jsem jednal správně, že nauka Kristova je čistým a jedinečně nejpravdivějším slovem Božím, v němž jediné jest hledati a nalézati všechnu spásu a život věčný. Bůh však je nezměnitelný; jakým byl, takovým též zůstane - Jediným, nekonečně nejdokonalejším, věčným **Duchem nejčistší lásky**. Jak by byl mohl založiti v Římě církev, která nic jiného nehlasá nežli nenávisť a pronásledování, záhubu, smrt a peklo? „Ne, věčně nikoli!“ pravilo to ve mně, „kdo soudí a odsuzuje své bratry, ten jest sám souzen a odsouzen. Proto nesuď a neodsuzuj také ty nikoho a nebudeš ani ty sám souzen!“ Tak jsem to slyšel a tak jsem také jednal. Viděl jsem ovšem stále jasněji, kterak římstí popové nakládali v duchu s Pánem ještě tisíckrát hůře nežli ti, kteří Ho kdysi skutečně tělem ukřižovali; ale přes to jsem jich nikdy nesoudil, nýbrž pravil jsem vždy ve svém srdci: „Pane, odpusť jim, neboť jsou všichni zcela slepí a nevědí, co činí!“ Viděl a chápal jsem vždy víc a více nekonečnou lásku Páně; proto také má láska ve mně k Němu vzrůstala tak mocně, že všechna má pozemská utrpení nemohla ji ani dost málo zmenšiti, nýbrž posilovala ji vždy víc a více! A tak pravím vám nyní zcela svobodně a nepokrytě: Kristus jest má láska a můj život - i v pekle, kdybych snad měl býti vámi do něho odsouzen; ani peklo mně Ho nebude moci nikdy uloupiti! Víím dobře, že stojím před Bohem jako nejnehodnější hříšník a že nejsem hoden pozvednouti své oči tam, kde On, Nejsvětější, sídlí; avšak řekněte mně: Kde, v daleké nekonečnosti Boží, sídlí anděl anebo člověk, jenž by se mohl rovnati Pánu? Kdo z vás mne může z hříchu vinit? Věru, mně je blaženěji říci: „Pane, já jsem ten nejnehodnější“, nežli: „Já jsem tvé milosti nejnehodnější!“ Já a rovněž tak zajisté i vy můžete jen říci - a kdybychom i vše byli učinili tak, jak On nám to činiti kázal: „Pane! Všichni jsme byli Tvými neužitečnými sluhy a ničím jsme se neučinili hodnými Tvé milosti! Ó, Pane a Otče, buď nám tudíž - pro Své jedinečné, nekonečné zásluhy o nás nejnehodnější - milostivý a milosrdný!“

Jediné toto říci a o to prositi máme právo. Vše, co jest nad to, považuji za nejvlastnější smrtelný hřích, jak časný, tak i věčný! Nyní, jak doufám, pochopíte, proč jsem za nic nepovažoval litanie a zaplacené modlitby! Ale vždy jsem byl pro opravdovou přímluvu, vykonanou v pravdě a lásce srdce jednoho bratra za druhého a z **toho** důvodu jsem vás o to prosil; můžete však činiti, co chcete. Necht' se však ve všem stane věčně nejsvětější vůle Páně!“

Praví onen bílý opět (vnitřně zcela uchvácen tímto novým, vznešeným bratrem): „Milý bratře! My vidíme tvou opravdovou vážnost, odvahu a horlivost pro Pána, která tu stojí opravdu jako skála; ptej se však svého srdce, zdali by ses odvážil takto mluvit také před tváří Páně!“

Praví chudý: „Tu by mně snad jediné má převeliká láska k Němu mohla ochromiti jazyk, nikdy však odvahu; a věru není třeba přílišné odvahy k tomu, aby se člověk Bohu Samému přiznal, že se Mu co nejoprávdověji hlásí jako sluha nejneužitečnější a tudíž Jeho milosti a slitování nejpotřebnější! Ó, já jsem se vlastně ještě nikdy nebál Krista, neboť jsem Ho příliš miloval, než abych se Ho mohl báti. Ale nyní mi řekněte, zda tu ještě dlouho zůstanu, anebo ne! Rád bych už zcela určitě věděl, kam se asi budu muset odebrati!“

Praví bílý muž: „Jen ještě malé strpení, musíme jen ještě k vůli tobě na někoho počkati! Jakmile **tento** očekávaný přijde, aby přinesl od Pána rozsudek nad tebou, budeš ihned tohoto místa zproštěn a půjdeš, kam to vůle Boží určí. Hleď, tamto od východu již přichází; brzy zde bude! Nemáš strachu před tím, jenž přichází ve jménu Páně?“

Praví chudý: „Ó, nikoli; když Pána Samého nade všecko miluji, jak bych se mohl báti toho, kterého On ke mně posílá?“ Praví bílý muž: „Víš však, milý bratře, že i nejspravedlivější sedmkrát denně hřeší, aniž by věděl, že hřeší? Když tedy spočítáš všechny dny, počínaje od svých odpovědných let, a sedmi je znásobíš, dostaneš zajisté zcela značný počet smrtelných hříchů, zejména, připustíme-li - podle Ignáce z Loyoly - , že čtyři malé činí jeden velký hřích. A kdyby tento posel s takovým účtem přišel, nebudeš se ani tehdy báti tohoto posla Páně?“

Pravý bývalý chudý muž: „Ne, a ještě jednou říkám, naprosto ne! Musím se vám, milý přátelé, otevřeně přiznati, že by mne přímo těšilo, kdybych byl shledán hodně velikým hříšníkem; neboť mne hřích nepovznáší, nýbrž pokořuje! A to je dobré a správné; na světě jsem to velmi často pociťoval! Jestliže jsem si občas, ovšem na krátko, žádného hříchu nebyl vědom,

což se u mne stávalo, zejména po zpovědi, zpyšněl jsem z pouhé domnělé mravní bezúhonnosti za takového stavu úplně a říkával jsem si skrytě u sebe, když jsem nějakého opravdu darebného člověka potkal: „Díky Bohu, že nejsem jako tento chlap, jenž zapomíná na právo Boží i každé právo lidské!“ Když jsem však brzy nato sám znovu do nějakého hříchu upadl, tu, setkav se s jiným hříšníkem, pomyslel jsem si ve vsí zkroušenosti svého srdce: „Hle, tento člověk, kterého ty máš za špatného chlapa, je snad před Bohem mnohem čistější nežli ty! Proto buď mi, ó Bože, ubohému hříšníku, milostivý a milosrdný; neboť se nyní necítím ani hoden k Tvým nebím oči pozvednouti!“ A to, přátelé, bylo jistě lépe myšleno a všestranného hříšníka hodnější, nežli mysliti a u sebe říkati: „Pane, jsem čistý a od dětství jsem zachovával všechny zákony - proto také plným právem od Tebe očekávám zaslíbenou odměnu!“

Přátelé! Já však vím, že jsem před Bohem hříšným člověkem; proto jsem také pokorný a nedoufám od Něho ničeho pro nějakou zásluhu, nýbrž doufám vše jediné od Jeho milosti a slitování! Také skutečně nevím, jaké zásluhy hodné odměny by si mohli nashromáždit tvořivé před všemohoucím Bohem, Jenž jediné vše může a ještě nikdy naší pomoci nepotřeboval! Pomáhali snad Pánu Bohu stvořiti nebe a země, anebo uskutečňovati vykoupení? Anebo prospěl snad někdo Bohu Samosvatému tím, že k svému vlastnímu dobru zachovával více anebo méně zákony Pánem dané? Myslím, že by Bůh byl bez nás právě tak dokonalým Bohem, jako jest Jím nyní, jelikož jsme zajisté určeni jen k tomu, abychom v sebe pojali Jeho nekonečnou milost, slitování a lásku a nikoliv, abychom Mu snad prokazovali nějaké zvláštní, věčně nepotřebné služby. Hle, tak jsem vždy myslíval, tak také nyní myslím a budu takto věčně mysliti, předpokládaje, že mně bude údělem život věčný. Proto také nechápu, proč bych se měl báti posla Páně, nemohu-li nalézti důvodu, abych se bál Samého Pána. Ano, já se ovšem také Pána bojujím, ne však jako zločinec, nýbrž jako milující, který se cítí příliš hříšným a nehodným, milovati ze všech svých sil Pána svým nečistým srdcem! - Co myslíte, milí přátelé, mám pravdu anebo ne?“

Praví bílý: „Nyní zcela jasně poznáváme, že se nikterak nechceš dáti námi obrátiti; proto ti nebudeme dělati dalších obtíží a přenecháme to tomu, jenž sem přichází. Hle, už je zde!“

A posel přistupuje ihned s převládou tváří k chudému muži, podává mu přátelsky ruku a praví: „Pozvedni se, milý bratře, nad své smrtelné ostatky a vzchop se k věčnému životu v tvém Bohu a Pánu, Kterého jsi v Ježíši Kristu vždy tak vroucně miloval!“ Tu se chudý ihned pozvedá, jako dokonale svobodný, a naplněn velkou silou a energií, praví k poslu, velmi jednoduchého a prostého zevnějšku: „Vznešený vyslanče všemohoucího a velkého Boha! Nepochopitelný pocit slasti pronikl celou mou bytostí, když jsi mi podával ruku; to jest mi také nejjistějším důkazem, že jsi opravdu poslem, jenž byl vyslán od Nejvyššího ke mně ubohému hříšníku, neboť nejsi jím jen podle předchozí výpovědi těchto tří bratří, kteří mně chtěli z tebe nahnati velkou úzkost a strach, nýbrž jsi jím také podle mého nynějšího vlastního neklamného cítění! Ó, řekni mi nyní co nejlaskavěji, co mám očekávati od nejspravedlivější soudcovské stolice Boží! Zásluh ovšem nemám, jakož jich ani věčně míti nebudu; ale ježto cítím, že jsem před Bohem hrubým a velkým hříšníkem, řekni mi, zda smím doufati v milost a slitování!“

Praví posel: „Milý bratře! Jak můžeš nyní něco takového říkati? Tvé srdce jest plno lásky k Pánu; to jest již v tobě Pán Ježíš, Jenž jest jediným Bohem od věčnosti do věčnosti! Kdo však má v srdci Ježíše, jak se může potom ptáti, zda smí od Něho doufati v milost a slitování? Já ti pravím, ty jsi již nyní blažený a věčně žádného soudu na sobě neokusíš! Nyní pojď jen se mnou před svého Boha, před svého láskynejplnějšího svatého Otce a přijmi tam, co je připraveno ve vsí hojnosti těm, kteří Ho jako ty ve vsí pravdě nade vše milují!“

Praví chudý: „Ó, vznešený posle boží! Odpusť mně, **tam** tě nemohu následovati; neboť takové milosti nejsem věčně hoden. Zaveď mne však někam do klidného místečka, kde sídlí duše mně rovné, bez zásluh, nejnepatrnější, s nadějí, že jen jednou za sto pozemských let spatří z dálky tváří v tvář Pána Ježíše a já tam budu tak blažený, jako nejčistší anděl! A ani bych to vůbec nesnesl, kdyby Pán Ježíš ke mně přišel příliš blízko; neboť má příliš velká a mocná láska k Němu by mne jistě zcela rozrušila, kdybych k Němu přišel. Proto učiň mně, oč jsem tě v nejhlubší zkroušenosti srdce prosil!“

Praví posel: „Můj nejdražší bratře, to nemůže býti; hle, Pán tomu tak chce! Mohu-li to já vydržeti v nejtěsnější blízkosti Páně, vydržíš to již také ty; proto pojď jen se mnou a ani dost málo se neostýchej! Pravím ti, že to již oba před Pánem spravíme!“

Praví chudý: „Nuže, ve jménu Boha, když to tak míníš, pak se ovšem odvážím ! Řekni mi však, proč nyní tito tři bílé odění bratři pohlížejí na nás dva, jsouce až do nejhlubšího nitra dojati a uchvázeni ? Vidí již někde Pána ?“

Praví posel: „Dost možná; ale mají také skrytou, převelikou radost z tebe jakož i z každého, kdo sem přichází s takovou láskou jako ty. Pohleď tamto k východu, kde se zvedá mírné pohoří, nad nímž září nádherné ranní červánky ! A naproti nám se vine cesta, kterou zcela lehce a velmi brzy přejdeme. S oné výšiny uvidíš pak před sebou ihned nový Jerusalelem, věčné město Boží, v němž budeš bydlet na věky !“

Praví chudý: „Ach, bratře, jak skvoucí, jak čistě Božské paprsky vysílá toto nádherné ranní světlo! Jaká to nádherná oblaka ! A ty nádherné lučiny a stromové ! Ó, ty nevystižně krásný světe nebeský ! Co jsou proti tomu veškeré nádhery země!? - Ale já vidím nyní také velké zástupy, jdoucí nám vstříc, a slyším také přenebeské, nádherné písně! Ó, jaká to harmonie! Kdo může její nezměrný libozvuk změřiti !? - Jak mocně se skvějí ti, kdož nám přicházejí vstříc ! Jak se budu já mezi nimi vyjímati v tomto svém šatě, jenž tak velmi pozemsky vypadá ?! -

Ó, Bože, ó, Bože, to nelze již věru ani snést! Hle, hle, přicházejí již zcela blízko k nám a nyní - nyní, co se to děje ? Padají na kolena a na tváře, jakoby před námi, a zdají se být zcela zkroušeni ! Nepřichází snad již dokonce Sám Pán odněkud zezadu k tomuto zástupu ? Ó, řekni mi přece, co to má znamenati !“

Praví posel: „To asi něco takového bude ! Uvidíme sami ihned, co to jest; jen ještě malé strpení, po několika krocích budeme nahoře a uvidíme, co to znamená !“

Praví chudý: „Ó, můj nejvznešenější příteli, je mně tak zvlášť podivně u srdce ! Pomysli jen, jak se může našinci dařiti a jak mu asi může u srdce býti, když po prvé spatří Pána nebes a země, Pána života a vši smrti ! Ó, příteli, chvějí se strachem a touhou a v radostném, úzkostlivém očekávání věcí, které nás tu potkají. Věru, jen několik málo kroků a budeme na výšině ! Ach ! Ach ! Co vše uvidím ! - Ó, příteli ! Nebojíš se Boha, přichází-li ti snad častěji vstříc při podobných příležitostech ? Což se ti to stalo již zvykem, že to tak na tebe nepůsobí, když se ti takové věci přiházejí? A přece pozoruji na těchto zástupech, jakož i na oněch třech bratřích, kteří jdou za námi, že jsou neméně dojati nežli já, a ty jsi tak zcela Lhostejný a tváříš se, jako by vše, co se tu děje, bylo něco zcela nepatrného. Ó, řekni mně, jak tomu mám rozuměti a jak si to vysvětliti ! Měl bych si snad také tak počínati jako ty, což by mně však bylo zhora nemožno ?“ Praví posel: „Nejmilejší bratře! Brzy shledáš, proč nemám před Bohem strachu a nečiním toho, co činí naši tři průvodci, ty a také tito zástupové ! Učiníš však lépe, když se nyní budeš chovati tak, jako já; neboť brzy se sám přesvědčíš, že tvá bázeň je zcela zbytečná. Neboť pravím ti, že Pán toho všeho nežádá; avšak když dítky takto svou nevjroucnější lásku a pokoru Otci osvědčují, také zrovna nechybují.

Vím však, že jsi byl předtím zcela bez bázně a neohrožený vůči oněm třem, kteří tě první pozdravili, což se mi velice líbilo - ačkoliv se dosti namáhali, aby ti nahnali strachu. Jak to, že se stáváš nyní tak bázlivým?“

Praví chudý: „Ano, tehdy jsem neměl ještě ani tušení o takové neskonale vznešenosti Boha a Jeho svatých nebi; nyní však mám před očima to, nač jsem se dříve sotva odvažoval mysliti ! Avšak je to zde nyní také zcela jinaké ! - A jak teprve vypadá Bůh, když tito a tak velikou hrůzou padají na svou tvář jistě z převeliké, svaté úcty k tomuto nekonečnému, všemohoucímu Bohu ! Bude s to mé, dosud velmi tupé a světlu nezvyklé oko, Boží tvář zříti ?!“

Praví posel: „No, no, nejmilejší bratře, vše to půjde! Když jsi až dosud neoslepl, nestane se to ani budoucně. Buď jen klidný; hle, nyní jsme již na výšině a tam, na obzoru, nad nímž spatřuješ ono slunce Boží, jehož světlo osvětluje všechna nebe a srdce všech lidí a andělů, zříš také ono svaté město Boží, v němž budeš, a to u Mne, věčně přebývat. Pojďmež jen nyní hezky hbitě kupředu a brzy tam budeme.“

Chudý muž jest nyní jako u vytržení a nevychází téměř z obdivu; jen ještě nechápe, proč se oni zástupové tak příliš zkroušeně pozvedají a nyní nás zároveň s oněmi třemi následují, prospěvující bez ustání nejlíbezvučnějšími hlasy nejnádhernější žalmy na počest Boží. - Po chvíli němému, nanejvyš blaživého pozorování této nebeské krajiny, již nelze k ničemu pozemskému přirovnati, táže se opět chudý muž, řka: „Ó, nejmilejší příteli a bratře ! Řekni mi přece, kde vidí ti, co nás následují, Pána Boha, že tak prospěvují, jako by byl mezi nimi? Hledím nalevo i napravo, dopředu i dozadu, avšak nemohu spatřiti ničeho, co by mně připo-

mínalo Boha. Cožpak jsou mé oči ještě tak tupé, anebo dosud nehodné, aby mohly zřítí nejsvětější tvář Boží ? - Pravděpodobně platí věčně asi to druhé. Vskutku, upřímně řečeno, je mi to však také milejší; neboť cítím a Bůh to také asi nejlépe ví a vidí, že bych Jeho nejsvětější tváře nesnesl. - Ó, jsem již převelice blažený, že spatřuji po tvém boku samé nebe! Avšak **přece** bych rád viděl Jeho, Jeho, toho, kterého tak přemocně miluji; ovšem, v pravdě řečeno, zejména jen v osobě Pána Ježíše Krista. Ó, kéž bych jen jednou mohl uzřítí toho milého, nejmilejšího, ano ze všech nejmilejšího Pána Ježíše; tehdy bych byl již tím nejblaženějším a nejšťastnějším člověkem všech nebi !"

Praví onen posel: „Pravím ti, buď jen klidný, brzy se přesvědčíš, že uvidíš Ježíše dříve, nežli si pomyslíš! Ano, pravím tobě, ty Ho již vlastně vidíš, jenže Ho ještě nepoznáváš; proto buď jen klidný !"

Chudý muž se nyní bedlivě ohlíží na všechny strany, kde by Ježíše uviděl; leč nespátřuje ještě nikoho, jehož by mohl za Ježíše považovati. Proto se znovu obrací na posla a praví: „To je podivuhodné! Tys pravil, že Ho již vidím, jenže Ho ještě nepoznáám! Já jsem si nyní bedlivě prohlížel všechny, kdož nás následují; ale mezi nimi nemůže býti On, neboť všichni se zdají býti do nejhlubšího nitra zkroušeni a nejhlubší úctou jati a všichni jako jedněmi ústy chválí a velebí Ježíše, Pána od věčnosti. Oni tři bíle odění muži činí totéž a tak, podle mých myšlenek, těžko lze předpokládati, že by se mezi nimi Pán Ježíš Jehova viditelně nacházel; a přece jsi pravil, že Ho vidím! Ó, prosím tě, řekni mi přece, jak a kde Ho vlastně vidím !"

Praví posel: „Pohlédni k Božímu městu, jemuž jsme nyní již zcela nablízku; v něm se ti všechno objasní. Nyní kráčíme již k vnějším hradbám a brzy budeme ve svatém městě samém a tam se ti teprve oči úplně otevrou, a to asi tak, jako oněm dvěma učedníkům, kráčejícím do Emaus ! Proto buď jen klidný, neboť to vše musí zde tak býti a se dítí, aby ani spása, ani život, ani svoboda nikoho nižádné škody neutrpěly ! - Jak se ti nyní líbí toto město, do něhož právě vstupujeme ?"

Praví chudý: „Ó, příteli, kde naberu slov, abych popsal nekonečnou nádheru a velebnost tohoto města ? Jaké to nesčetné množství největších a nejnádhernejších paláců ?! A všechny se zdají býti úplně obydleny ! Ó, Bože, jaký to lesk, jaká nádhera, jaká nekonečná velebnost! Krása to jistě nevyslovitelná; toho zajisté lidská mysl ani nepojme, ani nepochopí ! Avšak nyní se táž, když jsme již jednou v tomto městě: Kde tedy jsou Emausy a kde Pán Ježíš, který se ještě dosud nechce mým zrakům ukázati ?"

Praví posel: „Pohleď zde na tento velký dům, před nímž nyní stojíme, z jehož zářících oken a vnějších galerií nesčetní bratři a sestry nás pozdravují ! To jsou ty pravé a věčné Emausy; v nich budeš od nynějška věčně přebývati ! A ježto jsme již nyní před Emausy, které zcela dobře vidíš, obrať se také ke **Mně** a pozoruj **Mne** ! A poznáš také **Toho**, pro něhož chováš ve svém srdci tak převelikou touhu a lásku!

Chudý pohlédne nyní velmi upřeně na posla - kterým jsem Já Sám - , a okamžitě poznává v tomto poslu Mne Samého, padne ihned na kolena a praví: „Ó, můj Pane a můj Bože! Tys tedy Sám byl tím poslem ? - Ó, Ty neskonalá lásko! Jak, jak, jak - Ses mohl tak hluboce snížití a prokázati mně - nejubožejšímu hříšníku - takovou milost ?" -

Po těchto slovech v nejsvětějším vytržení umlká a takto jest uveden do příbytků Mého domu. Další nejblaženější stav tohoto muže, jakož i jeho věčné určení v účinné lásce, dovedete si snadno sami domyslit; proto tímto také tento výjev ukončíme a zato přejdeme k jinému (to jest k „Robertu Blumovi“; vyd. orig.). Amen!

Obsah

1. Úvod Páně	1
2. Přechod veleslavného muže	2
3. Odchod učence z tohoto a vstup do onoho světa	3
4. Poslední hodina boháče a jeho vstup do onoho světa	7
5. Předčasná smrt a poslední hodina hejska,	9
6. Předčasná smrt tanečnice.....	10
7. Smrt vojevůdce	12
8. Papež	14
9. Tělesná smrt vysoce urozeného ministra	15
10. Biskup Martin	10
11. Chudý	18

* * *